

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మార్చి 9 వ తేది గురువారము

No. 272.

సంపుటము ౮

దుర్గతి నామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ ఏకాదశి గం.

సంచిక ౨౭౨

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రము!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నానందము వచ్చు రోగులకు ఆతిథ్య ప్రియము నున్నది. కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్కనాబజారువీధి రంగూను, బర్మా.

2. మీరు వాస్తాపత్రికలలో ప్రచురించినట్టి గుణము లన్నియు మీ లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల యందు గల దని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుద్ధుల పంపకలెను.

ఎస్ జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివీధి, సిలిమూలిమ్ తంజావూరుజిల్లా.

3. మీలోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు పరిశుద్ధులకు గలుగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా బాగుచేయును ఇది పరిశుద్ధులపాలిటికి గొప్ప వాస్తవము.

ఆర్యగారి వెంకటరామమూర్తి క్లాక్కు, తాలూకాఆకిన, అనకాపల్లి పోస్టు.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0 సారస్వతానవము శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూనిక్, 20 దినముల బోషధముగల బుడ్డి 1 కి. రూపు 1-0-0.

ముఖ్యమనింపు:—మీ కాలాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 తంబుకెట్టిపిడిలో మా ప్రాచీని తెరచియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొసగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్దలు మద్రాసు ప్రాచీనినండి పంపబడవు.

(594)

సాశ్వత వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారామన వైద్యశాల మైసూరు.

వెంటుకలే ఆందోళన.

కాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుష్కారతో ఊడి రాకమునుపే ద్వారావచ్చును. ఉడినప్పుడు మొదలుకెట్టియెడల వెంటుకలు పొడైపోవును. అంతవరకు చానీయవద్దు.

నేడే

కామినియా నూనెను

వాడుట మొదలు వెంటుకలు.

ఇది విజృంభణ చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నను, రోగ మాంద్య మున్నను, యిది వివేచనము.

వెంటుకలు చిట్టచు గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తనమును గల్గి పట్టు వలె నుండి వెంటయూ చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినియా తలనూనె నిమ్మ నుక్కోత్తేక్కుమైనదిగ జేయును.

వల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలాను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లభ్యుగా రెండవవర్షమున, మరల లభ్యుగా రెండవవర్షమున, గూడ దొరకును, లేకున్న, సోలు యే వెంటుకలు:—

అంగ్లొయింజీయక డ్రగ్స్ షాపు

కెమికలు కంపెనీ,

155 జామ్నామజీదు, బాంబాయి

(126)

మీకు వాస్తాపత్రికలు, లేదా అట్టియ కాలనీనపురు "మీలోకామయవార" ఈ ప్రాచీనినా. ఇది రోగముచే నుబడినది. ఆర్థియుత్తేక్కుమైన గుణముగలది. 1/2 బోన్సు బుడ్డి 1-కి ధర రూపు 0-0-0 1/2 బ్రాము " " 0 12-0 1/2 బ్రాము " " 0-8-0 కొన్ని చుక్కలు చేతి దుమలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్నములు

ముల నగలును ఇతరవస్తువులను

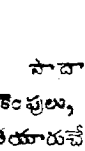
కాపను యిచ్చిన పుచ్చుకొని

వైకము ఇచ్చుబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టి కంపెనీ

25, దై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికట్ట గల్గి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి. 1-కి రూపు 4-8-0.

జేము కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీఖర్చులుకేరే. కలయువారు అర్హులతో పికరూపాయి

అదాన్సు పంపకలెను. టి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో కట్టుకట్ట అండ్ లోక్ హెచ్చు etc.

శ్రీరామలింగం, (గోదావరిజిల్లా)

కెట్టిగార్ల ఆదేశము: "వెండ్రే" శ్రీరామలింగం.

SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3173) 10 pills per 8 As. (net). Startling relief in 24 Hours. Else money refunded 2 pills stop emissions and cure wet dreams

M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK COONADA

దంత మూర్తము

మీ దంతములు 0-2-0 1/2 బోన్సు బుడ్డి 1-కి ధర రూపు 0-0-0 అన్యుతాంజనము దీనితో బాంబాయి నుదరాను.

అధరణములు] [బ్రేవరములు

(2957) తెనుగు ద. అ. ప.

ప్రాంతమాన్యుల్ ... 4 0 0

గ్రామోద్వేగముల మాన్యుల్ ... 2 8 0

ఇకెమ్ టాక్సు మాన్యుల్ ... 3 0 0

సివిల్ ప్రాజెక్ట్ కోడ్ ... 6 0 0

క్రిమినల్ ప్రాజెక్ట్ కోడ్ ... 6 0 0

ఎన్టీలు ల్యాండు ఆక్టు ... 3 0 0

రిమిటేషన్ ఆక్టు ... 2 0 0

ఇండియన్ సీల్ కోడ్ ... 2 0 0

హిందూ (1921) అన్యుల్ నున్నది 6 0 0

బొట్టనకేరి ముద్రపెట్టే ... 1 4 0

వికొడియా డిజిటల్

మైలాపూరు = మదరాసు

గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

ఆనందపరభయము

హిందువులను ముస్లిములను కల నమ్మకమును చెడగొట్టుచుంటినియు, దౌర్జన్య రాహిత్యమును గూర్చి తీవ్రమైనవాదముగ జట్టుబట్టుటవలన భారతదేశమునకు తీవ్రమైన యాదాయమును చుట్టి పనియు హిందూ మతమును దలంచుచున్నందు అట్ల నాకు విచారముగ నున్నది. దౌర్జన్యమే వారికి ధారితమని భారతమునకు ట్లున్నది. వారియుటకు సంపూర్ణ దౌర్జన్య రాహిత్యమును గురించి నేను చూట్టినదేమిటోదల వారికి నమ్మకము కష్టముగ నుండును. మహాభారతము నుండియు, కొరాను నుండియు, తాత్పర్యముల చెప్పి దౌర్జన్యము కూడవనిగాని దౌర్జన్యమును నుతించుచుగాని నిర్జన్యములను నమ్మకలవరపెట్టుచు దురు. మహాభారతమును గురించి నేను భారతముగ నుడువలెను. మహామృదీయగు ప్రకృతియొక్క సంతోషము నేను అర్థముగానియు కొరగాని విషయమునకు మహామృదీయు లాస్తి కొరకుని యొకెడను. దౌర్జన్యమే నుతియుయొక్కగాని నిర్దాతము గాదని నేను పాపాపింపి నుడువలెను. దౌర్జన్య రాహిత్యము లన్నిటియందును సమాధ్యము. కొన్ని విషయములందు మాత్రమే దౌర్జన్యము కూడును. దౌర్జన్య రాహిత్యము యొక్క సంపూర్ణ ధారిత్యమును నేనింకను భారతదేశము నెదుట నుంచలేదు. నేను కాంగ్రెసు యువనాథులందు యొకటి దౌర్జన్య రాహిత్యము ఒక సాధనముగ (పాలి) మాత్రమే యువనాథులందు కాని సాధనముల నవలంబించునపుడు గూడ మనోవాక్యము కర్మలందు వికారత యవసరము. నిష్కాప ట్టుముగ నుడువలెను. తీవ్రమైన సాధనము నేను నమ్మకమున్నందునకు మనోవాక్యములందు నేనట్లునే యుండవలెను. తేజోవాదమునకు నేను మోసకారి నగుదును. దౌర్జన్య రాహిత్యముగ సాధనము మాత్రమే ప్రాచీనమైన సనాతన సాధనమువలన లాభములేదని తేలి పుడు తీవ్రమైన దళి వేషమువలన యున్నది. ఒక సాధనమును మనమవలంబించునంత కాలమును మనఃపూర్వముగ నట్లు చేయవలెనని సామాన్య సైద్ధాంతియే తెలుపుచుండును. ఒక మార్గమును గూడ సైద్ధాంతియే తెలుపుచుండును. కాని అట్లు చేయునపుడు మైకు దపఃకృత్యముతో నడుచుచున్నయెడల నాటిని పెంటక తొలగించవలెను.

కొంతరు దౌర్జన్య రాహిత్యమును గూర్చి అనుమానముగా నాలోచింపబడినప్పుడుగాని దౌర్జన్య రాహిత్య మనుటకు నుడువలెనే భయభ్రాంతు లగుటకుగాని జూచినపుడు వాటిని నేను నమ్మకముగ పోవును. దౌర్జన్య రాహిత్య సైద్ధాంతియొక్క ఆవశ్యకత బేదిత్యములందు కానికి నమ్మకము లేనియెడల అతడు దానిని ఖండింపవలెను గాని అతనిమనమునకు న్యతిరేకముగ నున్నదానిని నమ్మకమున్నట్లు చెప్పవలెను. దౌర్జన్యమువలన కుట్రయొక్క గూడని నాకు నమ్మకము లేకయే నేనొక దౌర్జన్య కారుల గుంపులందు కలకలపడుచున్న మనముతో ఒకటిగలగి నేను గాని జూచుచుండ నెంత కొర నేనొక సంతోషమునకు ఈగను చుండునంత వానిలను నాడియెడల పాతకు దా జూచుచున్నాను. కాని ఈ లంపుత్రే మనమునుగూడ నాకు నమ్మకములేదు. ఈలను జంతుకార్యమునకు నేనొక పటాలముతో చేరినవానినను. పటాలముతోగలసి ఈలంపుత్రే కార్యమునకు గలగలక భార్యము ఇతరవిధములగు అన్ని సాధనములచేత ను సాధ్యమును సాధించి నెట్టింది యుండవలెను. కాంగ్రెసు, భిలాభులందుములకు దురుదువారు ఈ విషయము దౌర్జన్యమును గమనించినయెడల ఈవర్తనాంతముగాగా మనపోరాటము జను ప్రదముగ నుండునుగలదు. లేక దౌర్జన్య రాహిత్యమునందు వికారతయు మరెంతో సాధనముల నన్వేషించుటకుయిన బలము లేదును.

ప్రధానంపైగా గూడ సాధించవలసిన తీర్మానమునకు నాకు వారు నిష్కారముగ విమర్శించుట గల నేనొకెడను. వారివారకు సంపూర్ణ నిష్కారముగ నున్నది. మనము దాము దౌర్జన్య రాహిత్యము ఒక సాధనముగ నైనను నమ్మకము లేదని వారలతో నుడువలెను. అందున మన మెన్నటికిని మన కార్యక్రమమును పూర్తిగ నిర్వహించుటయు. అందుచే కాగననభలకు జని మనకు వేసిన భిక్షు మెరుకులనైనను సంపాదించునని యు నుడివిరి. దౌర్జన్య రాహిత్యమును నెదువులే మాత్ర మన కొని మనములందు దౌర్జన్యమునకు నేనిమిత్తి కాంతియొక్క యథాస్థితిని వారు గమ్యరపించిరి. కాంగ్రెసు

సభ్యులు ఈ సాధనమునందు సంపూర్ణముగ నమ్మకమునకు యెడల వారు దానిననుసరించుచున్నట్లు నటించుటవలన తేజమునకు చాలా చెరువులేచుచున్నాడు. భాగ్యప్రభుత్వమునకు దౌర్జన్యమే మూలముగ కేంద్రబలవలెయెడల, కాన్సిలరులే తగిన వాడు. ప్రభుత్వమువారు మనము ఇచ్చు చేతులనులే పరిపాలించుచున్నాలో ఆ మార్గములచేతనే మరల అధికారమును కాన్సిలరుల సంపాదించవలెను గున్నాడు. మనములందు దౌర్జన్యము నపేక్షించువాడు నెదువులేమాత్రము దౌర్జన్య రాహిత్యము నవలంబించుటవలన వారి కెట్టిలాభమును గలగలకేదు. అందుచే దౌర్జన్య రాహిత్యమునకు నమ్మకములేని వారిం దరుకు కాంగ్రెసు నుండియు అసహాయా ద్యమము నుండియు వీడవలెను తిరిగి ఎన్నికలందును, కొట్టులందును ప్రభుత్వవిద్యాలయందును పాల్గొనవలెనని నేను దృఢముగ నుడువలెను. అధికములచే సంపాదించున స్వరాజ్యములే ను, దౌర్జన్య రాహిత్యములే సంపాదించున స్వరాజ్యమునకును తేజముండవలెనని మా మాట చెప్పితిమనలెను. స్వరాజ్యము నందుగూడ పోలికలను కలుగుట ఉండును ప్రభుత్వమునకు నను ప్రజలపక్షమునకుగూడ మన మిప్పుడు జూచుకొనుటలకు మాత్రము లావునవలెను. హిందువులను మహామృదీయులైనను దౌర్జన్య రాహిత్య సాధనమునందు నమ్మకము లేనివాడు అసహాయాద్యమమును, దౌర్జన్య రాహిత్య సైద్ధాంతియు వివరాదవలెను.

కొరాను నందుగాని, మహాభారతమునందుగాని, దౌర్జన్యము నుడువలెనే అంగీకరించుచు వ్రాయబడలేదని నాకు గట్టి నమ్మకము గలదు. ప్రకృతియందు పరస్పరవిరుద్ధమున పరస్పరాకర్షణము వలననే ప్రకృతి జీవిండును. పరస్పరప్రేమవలననే ప్రకృతి నిలచియుండగలదు. హింసచే మానవుడు జీవిండుటలేదు. అత్యున్నతమైన ఇతరులను గౌరవించుట ప్రేమించును. వివిధజాతులందు గల ప్రజల కన్యోగన్యగౌరవము గలది. గావున నే జాతులకు గూడ పరస్పరప్రేమ తగుచున్నది. కుటుంబములకు వర్తింపజేసిన సైద్ధాంతము నెట్లజాతులకుగూడ నెట్లు వర్తింపజేసితిమో అట్లే జాతిధారితమును ప్రపంచమున కంతకును వర్తింపజేయు నచుమును నాగలదు. భారతదేశ మట్టిజాతిగ నుండవలెనని భగవంతుడు విధించియున్నాడు. మాపు మేరదూరమునకునకు కొన్ని తోచుటలకును భారతదేశము సాయుధ తిరుగుబాటుల వలన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు చూచుట గావరావు. దౌర్జన్యమును వివరాదకులేతనే భారతదేశము స్వాతంత్ర్యము నందవలెను. దౌర్జన్య సైద్ధాంతమునై నిలచియున్న పరిపాలకులెడల భారతదేశము విడుదలయెడను. ఇదియే సమగ్రదేశముల ప్రకృత ప్రాంతములు కాని యొక్క సంక్షేమము నేను తలచుచుంటిని. సమగ్రదేశములందును ప్రజలకు సాయుధప్రకృత పోరాట మన నెట్టిదో చెప్పెను. అట్టివారు స్వాతంత్ర్యమును గౌరవించుట గావ నాకు న్యతంత్రము గావలెను. దౌర్జన్యమువలన సంపాదించిన అధికారమువలన తమకు కష్టము లభింపవలెనని వారెంచుచున్నాడు.

ఇట్టి కారణములచేతనే దౌర్జన్య రాహిత్య సాధనమున న్యతంత్ర ధర్మము గూడ జన్మించెను. దౌర్జన్యమునందు నమ్మకము గలవారు హిందువులైనను మహామృదీయులైనను తమ కుటుంబమునకు ఏ విధముగ దౌర్జన్య రాహిత్య సైద్ధాంతము ననుసరింప పెట్టెనో అదేవిధముగ దౌర్జన్య రాహిత్య సైద్ధాంతమును హిందూ మహామృదీయుల వశమైన సంబంధము లందును ఇతర జాతులలో (ఇస్లామిక్ గలసి) సంబంధములందును అనుసరింపజేయువలెనని కోరుచుంటిమి ఈ సాధనమునందు నమ్మకము లేని వారును, ఈ సాధనమును పూర్తిగ ననుసరింపజేయనివారి ను ఈయద్యమమునకు దుండుట నలక యుద్ధమాభివృద్ధి నాటక జరిచినవారగుదురు.

రాష్ట్రీయ సంఘములకు సలహా
రాష్ట్రీయ సంఘముల కత్తవమునుగూర్చి నే నెట్టిసలహా నిర్దుష్టం దీనివలన నువిదితము. ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయ సంఘములు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వపు ట్లుత్తరువులను తిప్పిరింపరాదు. వారు ఆత్మపరిశోధన గావించుకొని సంకల్పత్ర లగువరకు ముందుకార్యమునకు జనరాదు. సంపూర్ణకాలివాతావరణ మేర్పరుచుటకు పాటుబడవలెను. ఈ దేశ ప్రేమితులమై యాహ్వానించిన శిక్షలవలన మనకు లాభము గలగలకేదు. ఖయదులొనికి

బోత్తులొకరు మాత్రమే ఖయదులొనికి ఎవరును జనలేదను హింసకును మహామృదీయులను తెలుపు ఆభిప్రాయముతో నే నేకీకరించెదను. ఖయదునకు చెట్టులవలన లాభము గలగలకే నన్ను మరెముకొకరును దేశముకొరకును మాత్రమే ఖయదునకు నెర్పవలెను. అట్లు ఖయదునకు జను స్త్రీపురుషులు గూడ ఖయదు వస్త్రధారులై యుండవలెను. నామములందుగూడ కొరకును ముందుకొనగూడదు. ఏరాష్ట్రమునందు గాని ఇట్టి స్త్రీ పురుషులు లేయెడల నా రాష్ట్ర మీ కార్యమునకు గడంగరాదు.

నిర్మాణకార్యక్రమవిధానము.

అందుచేతనే ప్రధానముగ నిర్మాణ కార్యక్రమ విధానమే గమ్యమయెను. దీనివలన మనకు బలము గలగును. కార్యక్రమమును మనముందు నిర్మాణోత్సాహము ప్రబలము. అధిక పరిశ్రమకు గడంగరాదు. అందువలన మనము స్వరాజ్యమున కర్హుల మగుదుము. మనకుండును తీవ్రదేశావ మలవదును. మనమై నమియుదుము. హాస్యము జేయుదుము. మనల నెంత ప్రతిజ్ఞ గావించెదము. నమ్మకముగూడ తన్నవచ్చును. మనము దౌర్జన్య రాహిత్య సైద్ధాంతము క్రింద నున్న మనస్సులందు క్రోధమున కెట్లు తావిచ్చితిమో అట్లే వీని నంతయు సహించియుండవలెను. తీవ్ర ఆధిగూలను జేసుకును లెట్టి దౌర్జన్య రాహిత్యము నలకరుమకొని ఖద్దరు నభివృద్ధి పరుమునంతవరకు మనము భిలాభునకు సహాయ మొనర్పకలము. పంజాబు ఘోరముల నవరింపకలము, స్వరాజ్యమును పొందకలమని నిష్కపటముగా నుడువుచున్నాను. నిర్మాణకార్యక్రమమును తీవ్రముగ ప్రచారము గావించి నిర్వహించుటయొక్క అవశ్యకతకు గూర్చి నా సహాధ్యోగులను ప్రజలకు నమ్మించలేకపోయినయెడల నా నాయకత్వము నిష్ఫలమగును. భారత స్వాతంత్ర్యమును కాంతియుక్తమైనంత గా దౌర్జన్య రాహిత్య సత్కార్యములతో గూడిన మార్గములచే పొందగలమను దృఢావస్థయు గల కొటి గుండి స్త్రీపురుషులను జేస్తే అందుమా యునియము చెలిసి కొనవలెను.

స్వదేశీయద్యమమును సాగించుటకు మనకు భవము గావలెను. గతకర్మరావాదమునందు నుడికి రూపాయొచ్చున తలకు స్వకార్యనిధికి స్వచ్ఛందముగ విరాళము లాగునూ కాంతియుండి భారతదేశమున లోకో నాదవలెను. ఈవిరాళములు కాంగ్రెసు సభ్యులనుండియు, కాంగ్రెసు ఆభిమానులనుండియు రావలెనని కాంగ్రెసు సంఘమునా రెదురుజూచుచున్నారు.

రాట్నమును ప్రతిగ్రహము నందును నెలకొల్పుటకును ఖద్దరు తయారుజేసి సుభరా తేయటకుగాను మనము భవమును నీటికనాజూచువలె వెచ్చింపవలెను.

మన మింతవరకును చాలకాలము నుండి పంచమశాసనము నిరాదరించితిమి. మనకాతిడు చాల కాలము బానిసత్వ మొందెను. ఇప్పుడు మనము వారికి నేవ యొనర్పవలెను.

మద్యముకాణములవద్ద కాపలా చేయుట వలన కొంత మంచి లభింప గాని అతిచాలదు. మద్యశాసన మొనర్చువాని గృహమును బోచ్చి, మద్యపానకారణముల వారసి కానికి దగిన విరుగుడు జేయువరకును మనము నిజమగు లాభము కొన గూర్చవలెను గాను. భారతదేశమునకుల ప్రాగుబోతుల జనాభాలోకము మనము తయారుజేయవలెను.

సాంఘిక సేవా కార్యము చాలనసహ్యముకొనుచుండి. అసహాయాద్యమును ద్వేషపూరితద్యమము గానియెడల ఈకార్యమునకునరుము. కష్టసమయములందు మిత్రశత్రుల కిరువురును జూడము నేవ యొనర్పవలెను. అందుచే కానియెడల మనకు విశేషము లున్నను ఇతర విషయములకు దౌర్జన్యము లగు సంబంధము లుండును.

హాస్య మొనర్చుట

స్వరాజ్యపోరాటమునకు సాంఘిక సేవయు మద్యశాసన నిరోధములను అంగముల యని హాస్య సాంకేయము. స్వరాజ్యమునకు ముఖ్యావసరములను తెలిసికొనకపోవుట కిది తిదక్రమము. మా న వ మృ ద య ము నం దు ను మా న క సంఘము నం దు ను, రాజకీయములు, సాంఘికములు మరెము సంబంధములు మొదలగు పరస్పర సంబంధములేని పిన్ని పిన్ని కాలము లేదని నాకలంపు. అన్నిటికిని పరస్పర సంబంధములు గలవు. ఒకదాని ఫలితములవలన మరెయొకదాని యందు మాత్మగలగుచుండును. అంతయుగాక వేరొక విషయముగలదు. హిందువులను మహామృదీయులను ఈ పోరాటము మతసంబంధ మైనదని దలచి ఇందుకిగి. భిలాభునకు గొవులను రక్షించుటకుగాను ప్రజాసమాహార మిందుజేరెను. భిలాభ

మదరాసు శాసనసభ

బడ్జెట్టుపై చర్చ ముగియుట

ప్రభుత్వ సభ్యుల ప్రత్యుత్తరములు

నిన్న చర్చాసభ మదరాసు శాసనసభ సభాసభాసం తీర్మానము 1918 వ. రాజనీతిని ప్రతిబింబింపజేసినది. అప్పటినుండి 2 గంటల 35 నిమిషములకు సమావేశమయ్యెను. అప్పటినుండి సోమంత్రము 7 గంటలవరకు మంత్రములు ముగియగా, కార్య నిర్వాహక సభాసభ్యులు నలుగురును వరుసగా ప్రత్యుత్తరములు జాసంగిరి.

కా. రా. బ. ఎ. పి. సామోగారు

ఇట్లు చెప్పిరి. "సంస్కరణవిధానము వనరులను నూతన ప్రభుత్వమును ప్రారంభించిన ఒక సంవత్సరములోపల ఆయన వ్యయపత్రములో తొలుతులు గట్టి కోరికలున్నాయి. సంస్కరణ ప్రభుత్వములకు తొలుతులు కలిగినది కొందరి దరఖాస్తులు. సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టినందుకంటే మనకు, ఈలోపు తప్పక కలిగియుండెడిది. సంస్కరణముల ప్రవేశపెట్టు సమయమున, ఉన్నతాధికారులకు ముందుగానే వేతనములు పెంచిన బాధ్యత.

1918 వ సంవత్సరములో పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ వారు తయారీచేసిన ప్రకటించినప్పటినుండి, వీరు తీర్మానములను మోపుచున్నప్పుడు ప్రజలు ఎదురుగా చూచుచుండిరి. పబ్లిక్ సర్వీసు వారికి విభాగముల నన్నిటిని కార్యచరణలో పెట్టవలసినదని ఈ సభలో, సామాన్య శాసనసభలోనూ అనేకమార్లు తీర్మానములు జరుపబడినవి. తరువాత సంవత్సరములో యానప్పటి వినియోగించవలసిన వచ్చినందువలన, ఈ సభ్యుల సరిహద్దులు గాల్గెను. యానప్పటి సంస్కరణములతో సహా ఈ సమస్యకూడ పరిష్కరింపబడినది. దీనిని బట్టిచూడ, సంస్కరణములకు ఆర్థికదృష్టికి సంబంధము లేదని స్పష్టమగుచున్నది. సంస్కరణములచేబడి దేశానికి విశ్వ రాష్ట్రాభివృద్ధి కలుగునని అందరు తలచుచుండిరి. వాణిజ్య దృష్టికి, ఆర్థిక దృష్టికి ఒకటి తరువాత నొకటివచ్చి ఆకాశాగ్రమున కలిగించినవి. సంస్కరణములను నిరసించి ప్రయోజనము లేదు. మనము మనకైకొని సంస్కరణములకు విజయము కలుగునట్లు ప్రయత్నించవలెను. ప్రకృతసంస్థలను తొలగించుట లేదు చేయవలెను? గవర్నరు ప్రభువు గారు సూచించినట్లు ప్రజల కెక్కువ అధికారము నియంత్రించు. ఈ బాధ్యత భుజములమీద పడేను, ప్రజాప్రతినిధులకు ప్రభుత్వములు బోధపడలేవు. ప్రభుత్వ పద్ధతిని మార్చవలెను.

విద్య:—ప్రజాసామాన్యమున కంతటికి ప్రారంభవిద్య నొసంగవలెనని మన మనాదిగ కోరుచుంటిమి. ఆర్థికదశ ఎట్లున్నను, ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధిని ఆలస్యము చేయరాదు. ప్రారంభవిద్యాభివృద్ధికి గతవత్సరమునందు కంటే ఈ సంవత్సరము ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టబడును. దీనిని గురించి మన ముంతోషించవచ్చును. బోధనాభ్యసనపాఠశాలలకు ప్రత్యేక మొత్తము గలదు. ఎన్ని పాఠశాలలుండినను, బోధనాభ్యసన పాఠశాలలందు తీర్చులేక ఉపాధ్యాయులు లేనియెడల, ప్రయోజనముండదు. దీనికి ఒకటే ఖర్చు పెట్టవలెను. వ్యవసాయపు పాఠశాలలు, వృత్తిపాఠశాలలకు 1 లక్ష 50 వేలు ఖర్చు పెట్టబడును. ఇంక కొన్ని మార్పులకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. వృత్తివిద్య జాతీయనిర్మాణమునకు తోడ్పడదా?

పోయిన సంవత్సరమునందు కంటే: 1 లక్ష 20 వేలు పెకలెడివిద్యకు ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టబడును. ప్రతిసంఖ్య వెనుక ప్రభుత్వపద్ధతి స్పష్టముగ నున్నది. భారతవిద్యాశాఖకుందలి 52 ఉద్యోగులలో 42 మంది మూలమే ఇప్పుడు పనిచేయుచున్నారు. మిగిలిన 10 ఖాళీలలో ఇప్పుడు క్రొత్తవానిని నియమించ నుత్తేజంపలేదు. వీరిలో 9 మంది విద్యార్థులు, 28 మంది భారతీయులు. భారతీయులకు తగు ప్రోత్సాహము లేదని ఎవరు చెప్పుదురు?

మద్యము:—అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో మద్యపాన నిషేధోద్యమమును గురించి నేను కొన్ని వార్తలను వినితిని. గత 60 ఏళ్లుగా ఈ దృఢమప్రచారము జరుగుచున్నది. కొన్ని రాష్ట్రములలో విచారము చేపాడలేదు. మనదేశములో కూడా నిట్టి ఉద్యమము ప్రారంభించినది. కల్లసారాయి అరిష్టమద్యవిక్రయవిరోధము జరుగుచున్నది. వారు త్రాగుడు పు తగ్గించుటకు విజయము గాంచలేదు. రహస్యముగ మద్య

మును తయారుచేయుట వెలగిపోవుచున్నది. ఈ భూమిని గురించి మంతనారాజుగారు చెప్పినట్లు గంటం మందంతే మద్యపు రాబడిలో 100 కి 60 వంతున దగ్గిరి. ప్రతిమంతులములో ఇట్లు రాబడి తగ్గినదిగాని, త్రాగుడు మద్యము తగ్గినట్లుగ వదలు. మేము ప్రభుత్వమును మంచిచూడుటచే, మతశరణులమైన ఉపశాఖలముల నొకటి, అనేకమంది స్త్రీలకు తమభర్తలు ప్రాగమండలమున ట్లుపడేమని మంటిమి. ఇప్పటిపద్ధతులు వేరు. సాక్షాత్తుడు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు, ఫిలిప్పీన్స్ దేశాచారములు మనదేశమునకు సరిపోవు. పోవచ్చును. మద్య పాననిషేధమును గురించి స్థానిక సంఘములకు స్వాతంత్ర్యము మృత్యుదంతి నింపాశ్రమములో విశేషము విజయమును గాంచలేదు. అన్ని దేశముల పరిస్థితులను, ఆచారములను కనుగొని, వారి అనుభవజ్ఞానములకు సహాయముతో మనదేశపు పరిస్థితులకు తగినట్లు సంస్కరణ ములను ప్రవేశపెట్టెనెను. రహస్యముగ మద్యమును తయారుచేయుటకు పిలువకుండా బాగ్రత్తపడవలెను. మనదేశములో తాటిచెట్టునందలి కల్లు మద్యముగా నుపయోగించవచ్చును. బెల్లమునచేయుటకు పనికివచ్చును. ఇప్పటిమోషము జరుగుచుండ బాగ్రత్త పడవలెను. వీనిని గురించి విచారించుటకు నేనొక కమిటీని నియమించెదను. ఆర్థికసభ్యుడు సర్. ఛార్లసు ట్లాడ్డర్ టరు గారు రాక మిటికి ఆ ధ్యక్షుల తవ్వించెదరు. అన్ని కా రేతరులు కొందరు ఆ కమిటీలో సభ్యులుగ నియమించబడుదురు. మద్యపు రాబడి తగ్గినయెడల, ప్రభుత్వమువారు వేరేవిధముగ రాబడిని సంపాదించగలరు. ప్రజలు సన్మాన్యులుగ నుండి, త్రాగుడు మద్యమును వదలి పెట్ట వలసినయే మనకు ముఖ్యాభిలాషగా నుండవలెను. ఈ ఉద్దేశముతోనే, నేనొక కమిటీని నియమించెదను.

పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు:—ఈ డిపార్టుమెంటులో నూపరింపబడిన ఇంజనీరులు అవసరమని అనేకమంది ఆక్షేపించిరి. వారు స్వయముగ నిర్వహించ వలసిన పనులు విశేషముగ నున్నవి గాన వారిని తీసివేయుటకు విలుపదదు.

రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటు:—ఈ డిపార్టుమెంటులో క్రొత్త ఆఫీసులను నిర్మించుటకు ద్రవ్యము వోరకదు. రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటులో నేతనములను మోపుచినాము గాన రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటుకు మోపువలసినది.

రా. బి. కూరార్ సెంటురెడ్డి నాయుడుగారు.

వెంటురెడ్డి నాయుడుగారు వ్యవసాయము, సహకారము, సరిశ్రమల శాఖలకధికారి. ఈ శాఖలకు గురించి, రెడ్డినాయుడు గారు చెప్పిరి:—

వ్యవసాయము:—వ్యవసాయపు శాఖయొక్క ఉద్దేశ మేమి అనినామిత్తుడు రామలింగారెడ్డిగారు ప్రశ్నించిరి. ఈ శాఖలో నందరిని భారతీయులను పెట్టవలసినదనియు, వ్యవసాయపు శాఖలో నిరుపయోగము గల గుర్రులను పంపిణీ చేయుట నైనయు కొందరూ తేడించిరి. ఫిరక గింజు పంపిణీ చేయుట గింజులను పెట్టవలెననియు చెప్పుచున్నాము. ముఖ్యోద్దేశము. ఇట్లు దేశానికి చాలుటకంటే ఎక్కువపండించి, విదేశముల కగుమతిచేసి, దేశముయొక్క విశ్వమును వృద్ధిచేయుటయే ఈ శాఖయొక్క ప్రధానోద్దేశము. భూమిని పరిశీలించి ఏకాటి ఏకాటా ఎక్కువ పండించదగునో కాస్త్రజ్ఞులు రయితులకు చెప్పుచున్నారు. భారతీయుల సెక్కువగాని నియమించుట లేదని కొందరూ తేడించిరి. పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్ వారి విభాగముల ప్రకారము భండువిడ్డకు వ్యవసాయపు శాఖలో 100 కి 50 వంతున భారతీయులను నియమించవలెను. నేనీపనిలో చేరకముందు ఇద్దరు భారతీయులు మాత్రమే విశాఖలో పనిచేయుచుండిరి. నేను మొత్తము 20 మందిలో 10 మంది భారతీయులు గలను. 1 సంవత్సరములోగా 100 కి 50 వంతున భారతీయులను నియమించబడినారు. కాస్త్రజ్ఞులవలన రయితులకేని ప్రయోజనముని కొందరు ప్రశ్నించిరి. వీరు తమకాస్త్రజ్ఞానముయొక్క సరియముతో నూతన విషయములను కనుగొనుచున్నారు. రయితులు వీరి సిద్ధాంతముల ప్రకారము పండించిన ఎత్తల, ఎక్కువ పంటలను పండించగలరు. వ్యవసాయపు శాఖ ప్రయోజనంభుమునా తనేక చిన్న వ్యాపకములను, గ్రంథములను ప్రకటించి, రయితులకు జంపుచున్నారు. రయితులకిది ఎట్లు అర్థము కాగలవని రామ

లింగారెడ్డిగారు ప్రశ్నించుచున్నారు. కాననభాసభ్యుల గ్రంథములను పరిచి, రయితులకు జోధించరాదా? (గర్జన తో) గారాయ చెప్పిరారు—వివేచి, వివేచి యనిరి.

సహకారము:—సహకారములముఖ్య విశేషముగ పరిగి జోవుచున్నది. ఈ సంఘములయొక్క ముఖ్యోద్దేశము జగద్విఖ్యాతము. అననన సంవత్సరములలో రయితులకు ముఖముల నిప్పించి, సహకారకాణ్డేతులలో పడకుండా చేయుటయే. దివ్యాదీక లెక్క గడులు తమకీల్లోతులను నియమించవలసినయె, గాత వ రిజిస్ట్రేషన్లను నియమించవలసినయె. గతవత్సరము సభ్యులు విభాగముచేసిరి. నే కా విభాగములను కార్యచరణలో పెట్టి నుమారు 40 వేల రూపములను విగిరించ గలిగినాను.

పరిశ్రమల శాఖ:—దేశముయొక్క పరిశ్రమాభివృద్ధి తోడ్పడుటయే ఈ శాఖయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. విదేశములనుండిగమని చేయుటకు సామానులను వీలైనంతవరకు దేశములో తయారు చేయుటయే ఈ శాఖయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ప్రజలు ఈ శాఖోద్యోగులకు తోడ్పడవలెను. ప్రతిపరిశ్రమను ప్రభుత్వము వారు తీర్చవలెను సాగించెదరు. ప్రజల దానిని పూర్తిచేయవలెను. ప్రజలతో పోటీచెట్టి తాగుములను జెందవలసిన ప్రభుత్వమువారి తలంపుగాదు. మన మదరాసు ప్రభుత్వమువారు దేశముయొక్క పరిశ్రమాభివృద్ధికి వాణిజ్యసంక్షేమపద్ధతి ఆత్మవసరమని ఆర్థిక గ్రంథమువారికి ప్రాసిరి. ఇతర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములెవ్వరైన ఇట్లు ప్రాసిరెట్లు నాకుతోచదు.

స్వనిమయము:—జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడకుండా, ఈ సభాసభ్యులలో చెక్కుమండి వర్గాంతర విభేదములను కల్పించి తత్సంబంధమైన తీర్మానములను జరుపబడినది. చందరనియు, ఇప్పటి సభ్యులు కూడ వర్తముల ప్రకారము కూర్చుండుననియు, సభ ఒక మూలజయంతో యున్నదనియు శిశురావుగారు నిన్నటి దినమాత్రే విచిరి. ఈ సభలోను ముఖ్య పరిస్థితులేమో అతడు గమనించలేదా? దక్షిణదేశమంతయు ఒక మూలజయమున బోలి యున్నది. ఒక వర్తము, ఆవర్తముతో ఇంకొక ఉపవర్తము—ఒక దాని స్వర్గ, ఇంకొక దానికి జనికరాదు. ఒకరికాలి ఇంకొకరికి సోక గూడదు.

ఎ. రంగనాథం మొవల్యూరుగారు:—ఇప్పటిగూడ మన కట్టి ఆశయముండవలెనా?

రెడ్డి నాయుడుగారు:—ఎంతమాత్ర ముండ గూడదు. మా పతనమువారి పరిస్థితులను రూపుమాపుటకు యత్నించుచున్నాము. దేశాభివృద్ధికి ప్రజలందరూ సహకారమును చూపుట ననుభవించ వలెను. (ఎతిశాఖలు నాయుడుగారు—వివేచి, వివేచి.) సాంఘిక, రాజకీయ, ఇతరరంగములలో ని సహకారము నిప్పించుటయే మాపాటియొక్క ముఖ్యోద్దేశము. మా ఎదుటఉండే మిత్రులు ఇట్లు చేయుటయందు మాకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు (వర్తము.)

సామోగారు.

నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య

కొన్ని పుస్తాలక సంఘములు లోకముబోయు తమసభ్యులలో నిర్బంధోచిత ప్రారంభ విద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు సెలవులు ఇయ్యవలెనని కోరుచున్నారు. ఆసభ్యులందరి పుస్తాలక సంఘములు, స్థానిక సంఘములే స్థితియున్నవి. తగిన ద్రవ్యముగలదా యని విచారించుటకు మే మొక ప్రత్యేక అధికారిని నియమించినాము. అతని విచారణ ముగిసిన పిమ్మట, ప్రభుత్వము వారాజ్ఞల నొసంగుదురు అని సామోగారు చెప్పిరి.

కా. పి. రామారాయంగారు

ప్రారంభమున, ఆయన ప్రతిమనందలి తలిగినలోతుకు ఎక్కువ బాధ్యులని చెప్పిపసాగిరి. ఆర్థికసభ్యుడుగాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని ఇందుకు కారకులు కాదు. భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రతిసంవత్సరము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములనుండి దండుకొనుచున్న గొప్ప మొత్తము, సహాయనిరాకరణోద్యమము—ఈ రెండు మన ఆయనవ్యయపత్రమునందలి లోతుకు మూలకారణములు. వచ్చే సంవత్సరమైనా, భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన సాములలో మనకు కొంత తగ్గవచ్చును. సహాయనిరాకరణవాదులు నిర్విఘ్నముగ తమపనులను జరుపుచున్నారు. తత్ఫలితముగ సర్ చార్లసు ట్లాడ్డర్ టరుగారు చెప్పినట్లు, మన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వపు రాబడిలో ఒక కోటి లోతు గలిగినది. ఈ ఉద్యమము లేకుండునయెడల, మన కాననభ్యుల క్రొత్తకన్నుల దిల్లులను ప్రవేశపెట్టుట కేలాటి ఆగ్రహముండెయ్యుండదు. నియమబద్ధముగ విలవాదమిత్తురి లీనియమును గ్రహించవలెను. సహాయనిరాకరణోద్యమము జయప్రథముగను, నిర్విఘ్నముగను కొనాగుట దేశమునకుగాని, ప్రభుత్వమునకు గాని లాభము నొసంగదు.

ప్రభుత్వ కార్యాలయముల కార్యములను నిర్వహించుటకు నియమించినందు, విజయవాడ కార్యాలయములను ఎక్కువ గ్రామములను తీసికొని కొంతవరకు సభ్యులను తీసికొనినారు. ద్రవ్యము, తిండిపోయినప్పుడు, గ్రామముల నియమములు కట్టు విధిపడును. ప్రభుత్వ కార్యాలయములను ప్రారంభించుటకు ముందు ద్రవ్యము లేదు. ఏది అవసరమో, ఏది అవసరమో మేము కనుగొని, అవసరమైన పనులను మాత్రము సాగించవలెను.

ప్రభుత్వముల చట్టము, పుర చట్టములకు సంబంధించి, ప్రతిసభ్యుడు ప్రభుత్వ ప్రమాణమును చేయవలె ననుకూలము నిర్వహణకాసనమున నాడుతున్నట్లు కోయలుకొర్రులు ప్రతినిధి వాదించెను. (ప్రభుత్వ. సి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు.) అది నిర్వహణకాసనమున నే నెంచాలను. మనమందరము బాధ్యులమై పరిపాలనము క్రింద పనిచేయుచున్నాము. రాజుకు విధేయులముగ ఉండెదమని ప్రమాణము చేయుట నిర్వహణమా? ఈవాదము సహజముగ నున్నట్లు నాకు తోసెదను. దీనినిగురించి భేదాభిప్రాయములు ఉండవచ్చును.

తెలుగు శాసనసభ

ఎ. రంగారావు మొదలగువారు. అది ఒక మండలము, ఏమీ (సభ్యులు)

గౌ. రామారావుగారు:—మదరాసు నగరమునకు నలుగురు ప్రతినిధులు గలదగునట్లు బుద్ధివంత ప్రతినిధి, చాలకంటే ప్రతినిధి అని నేను చెప్పకంటే ఎన్నవైనది తెలియదు.

ఎ. రంగారావు మొదలగువారు:—అట్లు వర్ణించుట అమర్యాదకరముగాదా?

అధ్యక్షులు:—అమర్యాదలేదు. అట్లు సభ్యుల నవమానించుటకును ఉద్దేశము మౌనము ఉన్నట్లు పడదు.

డాక్టరు యు. రామారావుగారు:—నేనుకూడా తెలుగు ప్రతినిధిగాను. మొదటి సభ్యుడు, రెండవ సభ్యుడు, మూడవ సభ్యుడు, నాల్గవ సభ్యుడని అతడు వర్ణించవచ్చును. అధ్యక్షులు:—తేలికపట్టి అట్లు విధింపవలెనా?

డాక్టరు యు. రామారావుగారు:—ప్రతి సభ్యునికి కార్యములను పట్టి సంఖ్యనుబట్టి.

అధ్యక్షులు:—ఈ నిర్ణయము తీర్మానముగాక మునుపు, ముఖ్య సభ్యుల తీర్మానము చెప్పవచ్చును.

గౌ. రామారావుగారు:—డాక్టరు రామారావుగారు ప్రాతినిధ్యములను ప్రభుత్వాల లెక్కలకు కొనుగొని విశిష్టము గురించి ఆశ్చర్యపోయిరి.

డాక్టరు రామారావుగారు:—సభ్యులు, పాపము, కష్టము, విశిష్ట, మందు-ఇన్నిటికీ ఒక కోటికి రు. 0-1-4లు మొత్తము ఖర్చు పెట్టవలెనన్నదని నేను చెప్పితిని.

గౌ. రామారావుగారు:—కొనుగొని తమకు కష్టమున్నదని మొనెట్టినప్పుడు, మనమేల దీనినిగురించి ఆశ్చర్యపోవలెను. ని. యం. యన్. డాక్టరు బతులు ప్రావిన్స్ లో సర్వసేను వారిని నియమించవచ్చు నని మేము రాజ్యాంగకార్యదర్శికి కళానామ చేసినాము. దీనినిగురించి ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రతినిధులు జరుగుచున్నవి. కానిటరీ కమిషనరును తీసివేయవలెనని డాక్టరు రామారావుగారు ప్రతిపాదించెను. కానిటరీ కమిషనరులము కమిషనరు ఉండి తీరవలెను.

విజయవాడ కార్యాలయము

గౌ. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు

లా మెంబరు

మీరు మాట్లాడుటకు మొదలు పెట్టినప్పటికీ చాల జెంచీలు ఖాళీఅయ్యెను. అధ్యక్షుడు సభ్యులనుబట్టి 30 కంటే తక్కువగా ఎంచవలసి. అందుచేత 30 మంది యుండిరి.

ఈరాష్ట్రము తనస్వంతకాబడిన ప్రాంతము ఖర్చు పెట్టుటకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించువరకు రాష్ట్ర మభివృద్ధి చెందజాలదు. భారతప్రభుత్వమువారు పెద్దమైత్రమును తమకొన్న పిచ్చుట, ఇచ్చట మిగులునది తేలికచాలదు. ఈమోక్షముగ అన్యాయములు గురించి, నేను విశేషము మాట్లాడుట మర్యాదగా నుండక పోవచ్చును.

నాడిపాట్లు మెంబరులను జరుపుటకు కావలసిన సామగ్రిని అధిక సభ్యుడు నా కొనుగొనెను. అవసరమగు అభివృద్ధియను నిర్మాత్యముగ నిలిపివేయబడినది. సామాన్య ధర్మములను నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వమునారికి ద్రవ్యము లేనప్పుడు ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠ తగ్గిపోవును. ఇప్పుడును పెంపొంది కొర్రుల నన్నిటిని గుఱించుచేయుట అత్యవసరము.

తెలుగు డిపార్టుమెంటు:—దీనిని గురించి ఒక తీర్మానము చేయవలెను గాన నేనేమి విశేషముగ నిప్పుడు

మాట్లాడ వద్దేనవలెను. ద్రవ్యమున్నచో, ఈ కార్యము చెందుక విధింపవలెను. ఇప్పటి ఏర్పాట్ల ప్రకారము తెలుగు కమిషనరు అన్ని పనులను సర్వీస్ ప్రకారము నిర్వహించుట అసాధ్యమైనది. నిన్ను బాధ్యులగుట నిజముగ క్రమతీసికొని పనిచేయనది తెలుగు కమిషనరు ఎక్కువ ఈ ధర్మమును విశేషించిన యెడల, ఏ ప్రభుత్వముగాని నాగరక ప్రభుత్వమున విశేషించలేదు.

ఇంకొక విషయము చెరకాలలందరి నేరస్థులయందు ప్రామాణ్య నుండుటవలన, కారీ దుమ్మి కర్తవ్యమును మార్చుటకు తీసుకొని నాగరక ప్రభుత్వములన్నియు గుర్తించినవి. మన చెరకాలలందరి నేరస్థులను బాగుపరచుటకు అధిక సభ్యుడు కాక లసికత సామర్థ్యము ఇయ్యలేదు. ప్రతిసంవత్సర మిచ్చెడు కొలది వేలరూపాయల నియమముగూడ అతనికి కష్టముగ నున్నది. ముఖ్యముగ జరిగి తీరవలసిన పనులపై ఆలాగు చేయుచున్నది. మార్గములను కాగుగ నిర్వహించగలమో నాకు చాల సంతోషముగ నున్నది.

గౌ. భానుబహదూరు మహమ్మదు హబీబుల్లా సాహెబు బహదూరు

వినియోగసభ్యుడు.

భూమికిమీదలన, మన ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలలో ముఖ్య వికలంక ఎక్కువగాను వచ్చుచున్నది. ఇతర కారణాలలో కల వినియోగము ఖర్చుగూడ విశేషముగ తగ్గించబడినది. ఇంక మిక్కిలియు చేయుటకు ఒక సభ్యుడు రాజధానియందు 20 జిల్లాలకంటే గ్రామ మండలమందే చేయవలసి కోరెను. మనమందలము, భారతదేశములో వితర రాష్ట్రములందరి మండలముల కంటే చాల పెద్దది. ఇట్టి పెద్దమండలములను కల్పగలము చాల క్రమతో పరిపాలించుచున్నారు. విశేషము, అనుభవములను గను బలమున్న మనమండలముల అధ్యక్షులను కొరడాతో విశేషముగ కొట్టి చంపి వేయరాదు.

మదరాసు మండలము—5902 చదరపు మైళ్లు

కంకణపురముండలము—2914 చదరపు మైళ్లు.

కాంచామ మండలము—4918 చదరపు మైళ్లు.

కంకణములో వారికి పెచ్చెనెంటు నెట్టిరెంటుగలదు. గాన కల్పగల వినియోగములు చేయుటయందు విశేషము కావలెనవలెనవలెనవలెను. బొంబాయిలో స్వదేశ సంతానాధిపతులు విశేషముగ నున్నారు. మన మదరాసులో ఈ చెందున లేవు. గాన జిల్లాలను తగ్గించుటకు నీలుపడదు.

గ్రామోద్ధారముల తీరములను ఎక్కువ చేయుటకు మేము ప్రత్యేకమైనందున బిల్లును నిరకరించబడినది. ఇది స్వలాభాపేక్షతో చేసిన పనిగాదు. గ్రామోద్ధారము కష్టము చేసినచేయువారు. ప్రభుత్వమున కంతటికి వారు ప్రసాదించుట వారు. ఎన్నతో స్వల్పసంఖ్యకును తప్ప మిగిలిన వారందరు దృఢమైన రాజభక్తిగలవారు. వారి విషయములో నాకు జాతి కలుగుచున్నది. అధిక సభ్యులను కనికర మున్నదట.

గౌ. సర్ లయెనల్ డేవిడ్సన్ గారు

స్వదేశాంగ సభ్యుడు.

ఏజెన్సీ డివిజనులో ప్రభుత్వమునా కవలించు వద్దతి న్నాయము, అన్యాయము యని నేను వర్ణించువాను. వ్యయ భారమును తగ్గించు కోరికతో ఏజెన్సీలో అభివృద్ధి పనులపై దీని నిలిపివేసినది. ఏజెన్సీలకు ఒక జిల్లా-మెన్సుజడ్ ప్రత్యేకముగ నియమించినాడు. దీనినిగురించి చాలాకాలము తీర్పుముగ నాలో చింతింపబడుట, ఏజెన్సీలకు ప్రత్యేకముగ జడ్జియొకరుండవలెనని తీర్మానించ బడినది. పాపము గారు నెమన్న జడ్జి అవసరమని నూచించిరి. ఇట్లు ప్రత్యేక మెన్న జడ్జి లేనియెడల, ఏజెన్సీ మండల మందలి నేరస్థులు చాలకాలము నుడ-జెయిల్ లో విచారణకు వేచియుండవలసినవగును.

గౌరవ మేజిస్ట్రేటుల సంఖ్యను పోల్చింప వలెనని అనేకమంది సభ్యులు కిఫారసుచేసిరి. మే మాలోగే చేయుచున్నాము. 1910 లో 372 మంది, 1915 లో 720 మంది, 1918 లో 1000 మందికి పైగాను, 1920 లో 1280 మంది గౌరవ మేజిస్ట్రేటులు యుండిరి. ఇట్లు గౌరవ మేజిస్ట్రేటుల సంఖ్య ప్రతి సంవత్సరము పెరిగిపోవుచున్నది.

పోలీసు కార్య:—గత వత్సరము పోలీసు వ్యయము సామాన్యముగ అంగీకరించబడినది. పోలీసుకార్యముల క్షయభారమును తగ్గించరాదని అనేకమంది సభ్యు లభిప్రాయపడిరి.

అనేకమంది అనేక గ్రామములను తీసివేయవలెనని పలికిరి. దివ్యాత్మజ్ఞాస్మక్త సభ్యులను, దివ్యాత్మజ్ఞాసంపాదించుట, ఇకాస్మక్త, ప్రాసినిక్యూటింగు ఇకాస్మక్త, ఇకాస్మక్త, పోలీసుకలెర్లు అందరిని తీసివేయవలెనని, వీరినెల తీసివేయుట

కు నీలుపడజో వర్ణించుటకు చాలాబాధపడినాము. (గౌ. 30 నిమిషములు) అనాన్యుచాలా మండలములలో పోలీసుదళమును తగ్గించినారు. ఇచ్చటేల తగ్గించరాదని రాజురింగారాడ్ గారు ప్రశ్నించెరి. మండలపరిధిలనుగమనించి వారిటికితర్కము తీసికొని యుండవచ్చును.

అదవికాఖ:—కాన్స్ లేటు రైసనకరపు ఉద్యోగములని అనేకమంది ఖండించెరి. వారంత అగత్యకా కారణంపొరముగ కాదించుటకు చాలాబాధపడి పోయినది.

రాజీయపరిధిలను:—రాజీయపరిధిలను గురించి ప్రభుత్వమువారు గ్రేకోనుచున్న చర్యలను గురించి నేను కొంచెము చెప్పదలచితిని. గంటూరు మండలమునందును, ఇతర మండలములందును ప్రభుత్వమువారు గ్రేకోనుచున్న చర్య నిర్వంధవిధానమని కొందరు వర్ణించుచున్నారు.

దీనిని గురించి మహామతి గౌరవము నాకోలాటి అవసరము లేదు. ప్రభుత్వమువారు చాలకాలము చర్య గ్రేకోనవంద కాంత్యభావతై ప్రకటించుచుండిరి. (హర్షము)

గౌ. సర్ ఛార్లెస్ ముట్టాడ్ గారు.

అధిక సభ్యుడు.

అందరు సభ్యుల ఆక్షేపములకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు అధిక సభ్యుడు తనఉపస్థాపనమును చదివెను. సభ్యులూరు 7 గంటలకు ముగిసెను. తిరిగి 18వ తేదీన సమావేశమగును.

మావలాల విప్లవము

ముప్పైయిద్దరు మావలాలవైని కేసు

విజయ విడుదల

ఈ కేసుకు 7 వ తేదీన పెన్నులుబట్టి కల్లికోటలో విచారణ చేసెను. పదిమందిని విడిచివేసెను. కేసు 17 వ తేదీన కాయితా చేయబడినది. ముద్దామిలై నాశ్వ శేక నూకోప బడినది.

కల్లికోటలో సభ్యులను నిషేధించుట

మతవిషయములు, విశేష సంబంధములు, తేదాలయ సమావేశములు యిందలలో కాపురమున్న వారుకూడట మున్నగు సంబంధములలో తప్ప 6 గంటలకంటే పావుమంట అనుమతిని బడయకుండా నిషేధప్రాంతము దిచటను చేరకాదని కల్లికోట జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించెను.

వలుగురుమోస్తాల్లు పోరిమడయుట

ఈనెల 3 వ తేదీన పలుగురు మోస్తాల్లు తువ్వారు పాతకాలలో చేరి జాతి వాక్రమించి తోరునకు రంధని నేలకు కలుపిపడిరి. వండికాడునుండి వైస్రవచటి కేగి వానిని లొంగుదెగగా వారు తుపాకులను కాల్చిరి. పోరునందు వారు నలుగురును హతులైరి తువ్వారులో 34 గురు హిందువులను చంపిన వాక్నాలు అహమదువారిలో కొక్కడు.

బ్రహ్మచర్య నంబుద్రిపాడు కేసు

ఈకేసు 3 వ తేదీన విచారణ జరిగినది. ముద్దామిలై రాజప్రొహ సభలు జరిగెను. విప్లవము ప్రోత్సాహ పరచెనని ఫిర్యాదీలు వివరించిరి. కొంతమంది తాడుల విచారణ జరిగినది.

యువరాజు వర్మటనము

యువరాజును గౌరవించుట

స్వర్ణ సతక బహుమాననిధి

యువరాజుగారు లాహోరులో అవిసము కళాకాలకు వచ్చిన సందర్భమున వారి గౌరవాధ్యము ప్రతిసంవత్సరము పావుగుణములను బడిసిన యొక విద్యార్థికి ఒక బంగారు సతకము నిచ్చుటకు రాజా సర్ దహజితు సింగుగారు ధనము విసంగడమని వాగ్దానముచేసిరి. కళాకాల విద్యార్థులలోనే తరగతివారైనను వారిని బడయుట కర్హులే. వారిని యువరాజు సతకమని వాడుటకు యువరాజుగా రనుమతించిరి.

శ్రీలున్యాయవాదులుగా పనిచేయుట

శ్రీలు న్యాయవాదులుగా పనిచేయుట అత్యవసరము కలిగించుచు న్యాయవాదుల చట్టమును సవరించుటకు తీరమువారు నిశ్చయించిరి మా. సింహాగారు పొట్టులో నొక సభలో నుండిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము.

జమీందారు పత్రిక ముద్రాపకుని, బాబు గురుదత్తు సింగుగారిని
లాహోరులో ఆరెస్టుచేయుట

సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఆరెస్టు చేయుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఏలూరులో తాలూకాబోర్డు నియోజనము

మితవాద, విసెంటు, జస్టిసు, కాంగ్రెసు, పక్షముల అభ్యర్థులు పోటీచేయుట

పంజాబు

జమీందారు పత్రికపై కేసు

ముద్రాపకునిగూడ నరెస్టుచేయుట

లాహోరులో జమీందారుపత్రిక ప్రకాశకుడగు హఫీజు
గుల్లాను అహమదుగాని ఆరెస్టుచేసిరి. సంపాదకుడగు హఫీజు
సయ్యదు అహమదుగాని (అండుడు) స్వయముగా పోలీసుప్రేమ
నువ్వెల్ల వారికి లొంగిపోయెను. ఇప్పుడు ముద్రాపకుడగు పం
డిత రామచంద్ర వర్మగారిని ఆరెస్టుచేసిరి. ఆయన పెంట్రలుకల
లలో నున్నాడు. సంపాదకునిపై కేసు విచారణ యీ నెల
14 వ తేదీని జరుగును.

బాబూ గురుదత్తుసింగుగారిని మరల ఆరెస్టుచేయుట

ఇటీవల లాహోరులో బాబూ గురుదత్తుసింగుగారిని
చెరసాలనుండి వదలి రాజ్‌పూర్‌వాసభాగానముక్తింద మరల
పట్టుకొనిరి. 2000 రూ. పూచీకత్తు నిమగ్నగా ఆయన యియ్యన
కేసు గాన చెరసాలకు నడిచి.

ఆరెస్టులు-విడులు

అమెండుమెంటు చట్టముక్రింద సంయుక్తరాష్ట్రమున
నింకను తేలులు జరుగుచున్నట్లు వి. బస్టీ భిలాఫతు సంఘా
ధ్యక్షుడు మాలా నహదాలీగారికి ఒకసంవత్సరము శిక్షింప
యును 200 జుర్యానాయును చేసిరి. మయనుపూరిలో అఖిల
భారతకాంగ్రెసుస్థానిసంఘసభ్యుడగు కే. దిగ్విజయసింగుగారి
కి 6 నెలలు విడిచిపెట్టెను 200 జుర్యానాయును, పండిత కేవలి
రామచంద్ర, రామలింగు చాదరి, అంజలితుసింగు బస్టీరా
జుగార్లకు చెరి 6 నెలలు శ్రైయను చెరి 50 రూపాయలు జు
ర్యానాయును చేసిరి.

బొంబాయి

మహాత్ముని సంచారము

11 వ తేదీ కనివారమువరకు అహమదుబాదులో నుండి
12-13 తేదీలు సూరతులో 14 వ తేదీని కాన్పూర్‌కి మహా
త్ముడు వెళ్లును అని సుబర్కతినుండి 7 వ తేదీని రెండు యియ్య
బడిన (స్వరాజ్య).

దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు

ఇంకను ఆస్వస్థులగా నుండుట

దేశబంధు బాసుగారు 15 దినములనుండి స్వల్పజ్వరము
వలన కాధపడుచున్నారు. జ్వరమింకను తగ్గలేదు. మధ్యాహ్నము
పన్నెండుగంటలు మొదలు జ్వరము హెచ్చు వాంఛించి 93
డిగ్రీల వరకు హెచ్చి సాయంకాలము 6 గంటలకు వరకు
మామూలు స్థితికి వచ్చును. జ్వరము చాలవినయమునండి వకల
కుండుటకే దాసుగారు నిశ్చించిరి. ముప్రసిద్ధ హామెఫిఫీ
డాక్టరు డి. ఎన్. రేగారు చికిత్సచేయుచున్నారు. (స్వరాజ్య.)

కృష్ణామండలము

ఏలూరు తాలూకాబోర్డు నియోజనము

శ్రీవమగుపోటీ

ఈనెల 11 13 తేదీలను ఏలూరుతాలూకాబోర్డు నియో
జనము జరుగును. మితవాదియగు నభ్యర్థుని గందరగోళపు చర్య
ముమని నిరవహించి. నల్లజిత్తునుండి 15 మందిని సూచించిరి.
ఇట్లు ప్రాధికార పోటీచేయి. 11 వ తేదీని 9 మంది నియోజన
మునొప్పుగను. 11 నులొనూడకలు వెంకటాచయ్య (అభ్యర్థు
డు), రైతు సీతయ్య, ప్రతిభా సంపాదకుడు, దేవరరాజుగార్లు
మొదలు మూత్రమే పోటీచేయుచున్నారు. అభ్యర్థుడు జస్టిసు

కత్త, సీతయ్యగారు మితవాది, దేవరాజుగారు కాంగ్రెసు.
సభ్యుడు అభ్యర్థుడు ఓట్లను సంపాదించుటకు మునిసిపలు
యూబోర్డులనే నిమింపి తనఅధికారమును దుర్వినియోగముచే
యుచున్నాడని వదంతిగలదు. ప్రజలలో అసంతృప్తిపెచ్చుగా
నున్నది. సీతారామయ్య (విసెంటువర్గ), గోవిందరావు నా
యడు (జస్టిసుపక్షము) గార్లు పెడవాగి తాడికలపు కాను
వరపు కొటలకును అభ్యర్థుడు ధర్మాతీనూదెమునకును పోటీ
చేసిరి. జస్టిసు మితవాది పక్షములవారిని కాంగ్రెసు పక్షము
వారిని పోటీచేసెనది. కాంగ్రెసువారే నెగ్గునట్లున్నది. ఏలూరు
ధర్మా కాంగ్రెసుసంఘముల సభ 9 వ తేదీని ఏలూరులో
జరుగును.

గుంటూరు

చీరాల అగ్నిప్రమాదసహాయనిధి

వనూళ్ల వివరము

వి. కామరాజుగారు 100, కే. ఎస్. ప్రసాదరావుగారు
(రాయపురము) 11-4-0, వై. రామయ్యగారు రాయచూరు 5
ఎస్. సత్యనారాయణగారు 1, డి. ఆర్. దేవరావుగారు
(రాయచూరు) 50, ఎల్. పి. రావుగారు 1, కంగాచార్యులు
గారి హాకథలవలన విశాఖపట్టణమునుండి (కే. ఎస్. గుప్త
గారు 80, ఆనకాపల్లినుండి (కే. పి. ఆచార్యగారు) 55, మొత్త
ము రెండు హాకథలకు 135) ఈ మొత్తములు చేరినవి. రంగా
చారిగారు ఆయా గ్రామముల కీ హాకథలకు చెప్పుచున్నారు.
గాన ఆయా గ్రామముల కాంగ్రెసు కార్యదర్శులు వారికి
సహాయులై ఆయా గ్రామములలో వసూలైన మొత్తమును
స్వరాజ్యపత్రిక మేనేజరుకు 2/27 త్రాచ్చే అను చిరునామాకు
పంపగోరెదను. వచ్చిక మొత్తములో రంగాచారిగారి ప్రయా
ణపు ఖర్చులు ముప్పగు స్వయములకు కావలసిన మొత్తమును
రంగాచార్యులు గారికి మినహాయించి యిచ్చి రెక్విజిట్ సామ్యును
మాత్రమే స్వరాజ్యపత్రిక మేనేజరుకు పంపవలెనని టంగు
టూరు ప్రకాశకంగారు వ్రాసిరి. (స్వరాజ్య)

పొన్నూరు, పాతూరి అప్పయ్యకాశ్రమిగారిని

ఆరెస్టు చేయుట

మంజీవారము సాయంత్రం నుమాడు 3 గంటలవేళ
పొన్నూరు పాతూరిపాతూరిలోపాధ్యాయులలో నొకరగు శ్రీ
యంత పాతూరి అప్పయ్య కాశ్రమిగారిని 108 వ కెక్స్ ను క్రింద
ఆరెస్టుచేసిరి. పాతూరి చిహ్నోసయ్యకాశ్రమి.

అమలాపురం.

15-2-1922 తేదీని మాపట్లములో జరిగిన సామాన్య
సందర్శనను యిచ్చుని మాశ్రేణిగాను యిచ్చిన 144 కెక్స్ ను
ఉత్తరపు పట్లంఘించినందుకగాన మాతాలూకాలో నాయ
కులను, రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యులును, జిల్లా కాంతిసేనకు
సహాయసాధిపతియగు నగు మరారా మాచియించి గవర్నరాజు
డి. యే స్టీడరు గారికిని ముమ్మగ్గురు పంపియలకున్న 188
కెక్స్ నుక్రింద కేసు జరుపుచు యీతేదీ పెడపూడి మరాయుకు
కొత్తపేట మేజిస్ట్రేటువారి ముందు హాజరు కావలెనని వారిని
కొరియొన్నారు. వాలంటరీ పేర్లనుకగా (1) వాడేవు శివ
రాజుగారు (2) గంటి సోమనాథకాశ్రమిగారు (3) కాపాక
తిరుపతిరాజుగారు.

వాతావరణస్థితి

1922 సం. మార్చి నెల 9-వ తేదీ గురువారము

దేశీయ వాతావరణము	అల్పవర్షితావరణము X 24 X 24 X 24	అధికవర్షితావరణము X 24 X 24 X 24	అధికవర్షితావరణము X 24 X 24 X 24	అధికవర్షితావరణము X 24 X 24 X 24	అధికవర్షితావరణము X 24 X 24 X 24
విశాఖపట్నం	87.6	76.0	...	182.45	...
హైదరాబాద్	86.6	77.1	0.01	111.58	116.45
సికింద్రాబాద్
బెంగళూరు	84.3	79.4	...	105.89	117.66
కాచిగూడ	86.8	87.3	...	71.77	68.39
గోవా	85.1	86.2	...	40.03	44.96
కోల్కత్తా	95.2	55.0	...	62.78	...
విశాఖపట్నం	88.9	76.1	...	29.56	36.92
కాచిగూడ	94.4	74.2	...	89.88	87.36
మచిలీపట్నం	92.1	70.2	...	54.03	39.98
గుంటూరు	99.7	73.1	...	30.52	32.97
నెల్లూరు	91.3	70.3	...	38.46	36.14
మద్రాసు	87.9	69.9	...	52.39	48.69
కడప	86.5	69.3	...	44.67	52.59
నాగపట్నం	88.0	72.1	...	88.95	53.81
హైదరాబాద్	8.9	77.5	...	85.01	36.38
త్రీపుర	88.8	77.8	...	70.61	...
కొచ్చి	89.3	72.9	...	44.91	81.23
తిరువేంగుళం	88.0	74.0	...	59.10	62.70
కొచ్చి	90.7	73.7	...	107.12	112.91
కాచిగూడ	89.0	77.5	...	98.77	116.89
మంగళూరు	91.0	73.2	...	136.76	126.34
మేకలూరు	86.5	64.2	...	124.72	125.92
కాచిగూడ	88.9	76.1	...	93.53	120.53
కొచ్చి	92.3	74.4	...	102.15	...
హైదరాబాద్	91.7	72.3	...	86.02	71.11
కాచిగూడ	92.1	62.0	...	31.71	31.21
కొచ్చి	96.3	72.1	...	25.03	27.50
కాచిగూడ	96.3	69.1	...	33.05	34.04
కొచ్చి	97.3	77.7	...	27.13	19.38
కొచ్చి	98.0	65.3	...	18.47	25.85
కొచ్చి	99.6	72.6	...	37.50	30.99
హైదరాబాద్
హైదరాబాద్	92.3	62.6	...	35.78	34.64
కాచిగూడ	68.4	57.8	...	69.90	60.03
కాచిగూడ	71.2	46.3	...	59.18	55.35
కొచ్చి	95.5	66.1	...	22.35	21.75
హైదరాబాద్	94.5	65.4	...	46.41	42.34
నెల్లూరు	97.6	66.2	...	46.33	38.91
తిరువనంతపురం	96.4	68.8	...	38.28	32.30
పరమిక్కలై	95.0	70.0	...	32.30	35.12
మధుర	98.4	69.0	1.10	50.57	38.25
సికింద్రాబాద్	30.79	27.90

సకాశములు:-మబ్బలు లేవు. అర్ధిత తక్కువ. వేడిమి
తక్కువ.
దక్క:-మబ్బలులేవు. అర్ధిత తక్కువ. పగటివేడిమి
తక్కువ.
కర్ణాటకము:-మబ్బలులేవు. అర్ధిత సామాన్యముగ నుం
తెను. పగటివేడిమి తక్కువ.
నెల్లూరు:-మబ్బలులేవు. అర్ధిత తక్కువ వేడిమి 2 1/2
తక్కువ.
దక్షిణము:-మబ్బలు స్వల్పముగలవు. అర్ధితసామా
న్యముగనున్నది. అర్ధిత 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.
పశ్చిమతీరము:-మబ్బలు ఒక మాదిరిగలవు. అర్ధిత
అధికము. రాత్రి వేడిమి ఎక్కువ. తిరువేంగుళం పురుములు
మెరుపులు గలవు.
హైదరాబాదు:-మబ్బలు లేవు. అర్ధితతక్కువ. పగటి
వేడిమితక్కువ.
వాతావరణము కాగుగ నేయుండును.
ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు
వాతావరణము కాగుగ నేయుండును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ మార్చి నెల 9-వ తేది

గురువారము

వ్యయభారము:

ప్రభుత్వ సభ్యుల పట్టుదల

సామ్రాజ్యాధిపతి సభలో, ఆనధికార సభ్యు

తెంత మొరలిడినను, వ్యయభారమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వసభ్యులేమాత్రమంగీకరింపలేదు. జాక్వరు గవర్నరుగారు, బ్రునెల్సులో జరిగిన అంతర్జాతీయ ఆర్థికసమావేశ నిర్ణయమును వివరించిరి. ఏదేశమునందును సైన్యవ్యయము ఆదాయమునందు 100కి 20 కన్న నెక్కువగా నుండగూడదని, ఈసమావేశము హెచ్చరించెను. ఏదేశమునందునను బడ్జెట్టులు నష్టమును సూచింపగూడదనియు, ఆటల ఏర్పాటుజేయుటచే దేశవినాశము సంభవించుననియు, ఈ సమావేశము మందలించియుండెను. కాని, అంతర్జాతీయ సమావేశము తెలుల దెల్పినను సరియే, హిందూదేశాధికారులు తమ ప్రాతమాంగమును విడువజాలరు. నానారాష్ట్రసభయందును, వాషింగ్టను సమావేశమునందును, సామ్రాజ్య సమావేశమునందును, హిందూదేశమున నొక సభ్యుని రావించుట ఏలకో తెలియకున్నది. యుద్ధపరికరములను తగ్గించి, యుద్ధముల కవకాశము లేకుండ అన్నిజాతులవారును పాటుబడవలయునని అంతర్జాతీయ సమావేశములు తీర్మానించుచుండ హిందూదేశమునందు మాత్రము సైన్యవ్యయమును అనుమాత్రమునను తగ్గించకుండుటకు కారణమేమి? హిందూదేశమునకు యుద్ధోపద్రవములేదు. యూరపియను సంగ్రామము, హిందూదేశమున కుపద్రవము గలిగింపలేదు. ఆటలయినను, హిందూదేశమున సైన్యవ్యయము అసాధారణముగ పెరిగిపోయెను. హిందూదేశము, ఆంగ్లదేశమునకు కట్టదశ ఏర్పడినపుడు, ప్రపంచమునందు అన్నిరంగములలోను పోరి, ధన్యతాముల వచ్చించి, కాపాడియుండెను. హిందూదేశము ఇంగ్లండునకు ఉపసరమగునపుడు, సామ్రాజ్య సమరమునకు హిందూదేశము భరింపవలసిన సైన్యవ్యయమునందు కొంతభాగము ఇంగ్లండు భరించుట భావ్యము. ఈ సంగతిని, పలువురు శాసన సభ్యులు తేటపరచిరి.

మిలిటరీబడ్జెట్టును తగ్గించుట కింతకన్నను అనుకూల తరుణముండజోదు. ప్రపంచ పరిస్థితులందు కనుకూలముగా నున్నవి. మరియు గొప్ప సంగ్రామము ఇంతతీవ్రతలో తటస్థించుట కవకాశము లేదు. అన్నిదేశములలోను సైన్యవ్యయము తగ్గింపబడుచున్నది. సంగ్రామములపై సామాన్య విముఖత ఏర్పడినది. హిందూదేశమునకు ఆఫ్ఘను భయమున్నచో, అది యిప్పుడు తొలగిపోయినది. ఆఫ్ఘనులతో సంధికుదిరినది. సరిహద్దు పోరాటము లేన్నతగినదిగావు. శాంతియుతముగు రాజకీయాందోళనము, కలవరమున కెడవీయదు. ఇంతియగాక, కనము చాలక ఇండియా ప్రభుత్వమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను సంకటపడుచున్నవి. క్రొత్త పన్ను విధించుటచే, ప్రజల దుర్దశ మితిమీరి

జోవును. ఇట్టి స్థితిలో రాబడిలో సగముకన్న పైగనున్న సైన్య వ్యయమును చాలవరకు దీసివైచుట, ముఖ్యవ్యక్తకమనియు, సులభసాధ్యమనియు వేరుగ చెప్పవక్కరలేదు. సైన్యాధిపతిమాత్రము ససేమిరా యనుచున్నాడు. దేశపు ఆంతరంగిక స్థితిబట్టి, సైన్యములను తగ్గింప వలనుపడ దనుచున్నాడు. రాజద్రోహము వ్యాపించియున్న సమయమున, ఇక్కార్యము జరుగుటకు వీలులేదట. కాని, సైన్యవ్యయము తగ్గినచెప్పుడు? రానురాను నది వెరుగుచున్నదికాని తరుగుటలేదు. సహాయ నిరాకరణోద్యమము జనింపక పూర్వముగూడ, సైన్యవ్యయము భరింపరానిదిగ నుండెను. ఆంతరంగిక స్థితి చక్కబడి, హిందూదేశము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నెడల గల రాజభక్తిని అనుమానమున కవకాశము లేకుండ రుజువుచేయగలిగినయడల, సైనికులను తగ్గించుట కప్పుడు యోచించెదము కాని, అంతకు ముందు గాదని, సైన్యాధిపతియగు రాలిస్సను ప్రభువు బలికెను. ఈమాటల కర్థమేమియో తెలియలేదు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు ఏతీరున రాజభక్తి జూపవలయునో, సైన్యాధిపతిని ఎటుల సంతృప్తి పరుపవలయునో తెలియకున్నది. అట్టి సమయ మరుచొచ్చినపుడు, ఇంకను ఎన్ని సందర్భములకు పడవనో ఎవరు చెప్పగలరు?

సైన్యాధిపతిగారి యభిప్రాయమును గమనించునెడల, ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమునందు, సైన్యవ్యయమును తగ్గించుట కెన్నటికయినను సాధ్యమగునా యని సందియము గలుగకమానదు. ఆంతరంగికస్థితిని నిమిత్తము సైన్యములను అధికసంఖ్యలతో నిలిపియుంచెదనునట హాస్యాస్పదమగును. ఏదేశమునందునను, ఆంతరంగిక శాంతిని కాపాడు నిమిత్తము పోలీసుదళముమాత్రముండును. సైన్యములను నెలకొల్పుటకు ప్రధానోద్దేశము, వెలుపలనుండి శత్రువులను రాకుండుజేయుటకే. అట్టిభయము హిందూదేశమునకు లేదు. రాజభక్తిని సైన్యముల ద్వారా పెంపొందించుటకు వీలుగనా? ప్రజలకష్టములను నివారించి, వారి కోర్కెలను సఫలపరుచుటయే, ఆంతరంగికస్థితిని చక్కబరుచుటకు మార్గముగాని, సైన్యములను పెంచుటగాదు. సైనికుల మూలముననే పరిపాలనము కొనసాగవలసియుండునెడల, అది ప్రభుత్వమునకును గౌరవప్రదముగా నేరదు. ప్రభుత్వములు, ప్రజల సదభిప్రాయము నాధారము జేసికొనవలయును గాని, సైన్యబలమును గాదు. పరిపాలనము ప్రజలకు కంటకముగ నుండు నేని, తమపక్షతులను ప్రభుత్వములు మానుకొని ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి పరిపాలించుట ధర్మము. నాగరిక దేశములందు జరిగెడి పద్ధతి యిదియే. ప్రజల నడగద్రొక్కు నిమిత్తము, సైన్యములను స్థాపించుట లేదు. ప్రేమపై యాధారపడియుండని పాలనము నకు నిజబలములేదు. సైన్యాధిపతి యీసంగతిగుర్తించిచూల గనుపించెను. ఆంతరంగికస్థితికొరకు సైన్యములను ఏకేషముగ నిలిపియుంచుటల బహిరంగముగ వెల్లడించుటచే, ప్రజలలో జనించిన అశాంతియు, అనుమానములును వృద్ధియగునుగాని తగ్గిపోనేరవు. బ్రిటీషుసైనికుల బలమును ఈసమయమున తగ్గించుట, ధర్మవిరుద్ధమని, సైన్యాధిపతి పలుకుట విచిత్రము. ప్రపంచరంగము లన్నిటియందును అద్భుతముగ బోరాడిన భారతీయ సైనికులు బ్రిటీషుసైనికులు జూపిన శౌర్యమును జూపజాలరా? లేక బ్రిటీషుసైనికులయడ గలవిశ్వాసము, రాలిస్సను ప్రభువుగారికి భారతీయ సైనికులందులేదా?

సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి రాలిస్సను ప్రభువుగారి కిష్టములేదని, వారి యుపన్యాసము తేటపరుచుచున్నది. నడువనేరకముందే భారతీయులు పరు

గెత్తదలచుచున్నారను, మామూలు వాదమును వీరు ప్రతిపాదించుచున్నారు. సైన్యమును, సివిలు సర్వీసును భారతీయులతో నిండు నప్పటికి అనేక తరములు గడచిపోవలయునని, వీరి యుద్దేశము. రాలిస్సను ప్రభువుగారి యభిప్రాయము ప్రకారము, హిందూదేశమున కింతతీవ్రతలో ముక్తిలేదని తెలియగలదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూఢార్థమేదియో, ఇప్పుడు వెల్లడియగుచున్నది. దేశము దాటవలసిన యంతరముల సంగతి బయల్పడుచున్నది. సంస్కరణముల స్వభావమును గ్రహించిన పిమ్మట, మితవాదులయినను తరముల గడుచుట కంగీకరింపజాలరు. రాలిస్సను ప్రభువుగారి యుపన్యాసమునందు మరియొక రహస్యము వెల్లడియగుచున్నది. రాబోవుసంవత్సరమునందు ప్రస్తుతపు వ్యయమునకన్న ఎక్కువ వ్యయమున కేర్పాటు జేయుట కవకాశముండును. ఆర్థికస్థితిబట్టి, ఆధునిక యుద్ధ పరికరముల ననేకములనుకొనుటకు ఈ వత్సరము తాము మానివైచితిమని, సైన్యాధిపతి బలికెను. ఇంతవరకు మేలే. రాబోవు సంవత్సరమునందు వీటితోగూడ గలిపి, యుద్ధ వ్యయము ఇంకను పెరిగిపోవునని యూహింపవచ్చును. ఆదాయమునందు విశేషభాగము సైన్యములకే సరిపోవుచో, ఇక మిగిలిన వ్యయముల కేమి మిగులును? దాదాభాయిగారు ప్లేటుకోస్సిలు సభలో దెలిపినట్లు, ఏదేశమునందును రాబడిలో సగభాగమును మిలిటరీపై వెచ్చించి యుండలేదు. పతిరుస్తాను దండయాత్రగురించి, దాదాభాయిగారు చక్కని హిత మొసగిరి.

సరిహద్దు ప్రాంతములందు సహజముగు సరిహద్దుయొద్దకు ప్రభుత్వ సైన్యములను తీసికొని రండని వీరు హెచ్చరించిరి. ఆప్రాంతమునందు అనవసరముగ దేశమును కలుపుకొనుటగాని, ముందుకు పోవుటగాని తగదని, దాదాభాయిగారు హిత మొసగుచున్నారు. ఈ సరిహద్దులను వదలి వేయ వలయుననియు, మూఢులగు వజిరస్తాను ప్రజలను నాగరికమునకు దీసికొనివచ్చు నిమిత్తము, హిందూదేశ ద్రవ్యమును ప్రతిసంవత్సరమునందును వెచ్చించుటకు సాధ్యపడదనియు, దాదాభాయిగాను ఖండితముగ బలికెరి. ఇటులనే దేశీయవస్తువులపై పన్నును హెచ్చించుట అనుచితమనియు, యూరపునందు ఏ ప్రభుత్వమయినను ఇట్టిపనికి బూనిన ఒక్కడినమయినను నిలువనేరదనియు, వీరు సూచించిరి. దాదాభాయిగారు, అధికారుల కత్వంతప్రియులు ఇట్టిసభ్యులేబడ్డెట్లు సూచనలను నిరాకరించుచుండ వీనినిగూర్చి ప్రజలలో నెట్టి యభిప్రాయము వ్యాపించియుండునో తెలిసికొనవచ్చును. సైన్యాధిపతితో బాటు, మిగిలిన ప్రభుత్వసభ్యులును వ్యయమును మిగుల పట్టుదలతో సమర్థించిరి. ఆర్థికసభ్యులగు హెయిలీగారు, తాము జేసిన ఏర్పాటులను మార్చవీలులేదనిరి. మిలిటరీవ్యయమును అనుమాత్రమయినను తగ్గింపవీలులేదని బలికెరి. ఇంతటితో నూరుకొనక, వీరు ఆనధికారసభ్యులను బెడిరించిరి. ఈ బడ్జెట్టును శాసనసభ్యులంగీకరింపనియడల, హిందూదేశము ఇదివరకుగాని ఇకముందుగాని సంస్కరణ విధానమును కొనసాగింపజాలదను నభిప్రాయము బలపడునట. అందుచే, దేశ సైకమాఖి వృద్ధిని అడ్డగించెదరా, లేక బడ్జెట్టున కంగీకరించి దానిని సాగనిచ్చెదరా యని, హెయిలీగారు అడుగుచున్నారు. శాసనసభ్యుల ప్రత్యుత్తరములుండునో ముందుగాని తెలియదు. ప్రభుత్వమువారి బడ్జెట్టు ఏర్పాటులకు తల యూచిన, హిందూదేశ సమర్థత వెల్లడియగుటయు, లేనియడల హిందూదేశ సమర్థత వెనుకకు బడుటయు జరుగు

నెడల, పార్లమెంటుసభవారి సంస్కరణముల పరిక్షి పరీక్షననుండునో గ్రహించవచ్చును. అధికారపక్షము వారిలో ప్రజలు నేకీభవించుచో, మరియొక అంతరము లభించును. లేనియడల, ఉన్నదిగూడ తొలగి పోవును. ఇట్టి సంస్కరణములను చేపట్టి, స్వపరి పాలనము పొందుటకు సాధ్యమగునో లేదో, ఉప హించుట సులభము.

“ గాంధీసంచలనమును అరికట్టవలెను ”

గాంధీసంచలనమును ప్రభుత్వమువారు కొన సాగనియకూడదని, డియిలీ న్యూస్ పత్రికా ప్రతి నిధిలో గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పలికియుండిరి. బ్రిటిషు స్నేహితులమధ్య, శాస్త్రిగారు వేరొక రీతిగ బలుకుమరని తలంప వీలులేదు. వాషింగ్టన్ ను సమావేశ సభ్యత్వము వానారాష్ట్ర సభా సభ్యత్వము, సామ్రాజ్య సమావేశ సభ్యత్వము, శాస్త్రిగారిని భ్రమపెట్టుట బింతగాదు. టైము మొదలగు యూనియన్లు పత్రికలు, నేషను మొద లగు లిబరలు పత్రికలు సములేము గాంధీ నిర్బంధ మును గూర్చి మొర బెట్టుచుండ, శాస్త్రిగారుగూడ ఆశ్చర్యంతోనే తమకంఠమునుగూడ గట్టిపెరి. ప్రస్తుత సంస్కరణములతో మితవాదులయినను సంతృప్తి జెందలేదని శాస్త్రిగారికి తెలియును. రాష్ట్రము లకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమిచ్చి, ద్వంద్వప్రభుత్వ మును తీసివైచి, మంత్రులకు సంపూర్ణాధికార మిచ్చినచో, నిరాకరణోద్యమము అదృశ్యమగునని మితవాదులు తలచుచున్నారు. ఇట్టి వరమును పార్లమెంటుసభ యాభిరుణమున ప్రసాదించుటకు సాధ్యపడదని, శాస్త్రిగారు భావించుచున్నారు. శాస్త్రి గారికి మితవాదుల యభిప్రాయ ము గూడ ఆచరణ సాధ్యమని తోచుటలేదు. శాస్త్రిగారు కేవల అధికార పక్ష మున మిత్రమయ్యరనిన అతిశయోక్తి గాదు. మద్రాసుమొయిలుపత్రిక శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని మిగుల ప్రశంసించుచున్నది. ఆంగ్లో హైందవ పత్రిక లన్నియు, ఇటులనే పొగడునని తలచెదము. ఇందుకు శాస్త్రిగారుగర్వపడెదవోతలవాల్సినవో తెలియదు. గాంధీసంచలనమును దేని నరికట్టవలయును? నూలు వడుకుటను, నేత నేయింపుటను మాన్పింపవలయునా? జాతీయవిద్యను మాన్పింపవలయునా? పంచాయతీలను నిర్మొలపకుండ నాటకపరుపవలయునా? గాంధీ సంచలనమును దేనిని మాన్పింపవలయునో శాస్త్రిగారు చెప్పలేదు. ఆపిమ్మట నేమిచేయవల యును? స్వప్రయత్నమును దేశముమాని, పరాధీనభావమును మరింత వృద్ధి జేసికొనవలయును గాబోలు! సర్ క్యుల్లగోవింద గుప్తవంటి మితవాది సయితము, నూతన దృక్పథము గనుబొమచుండ, శాస్త్రిగారు అధికారులకు వంతబాడుట చోద్య ముగనున్నది. భారతవర్షము నెదుర్కొనిన, ఈ సందిగ్ధ సమయమున మితవాదులు తమ సంకుచిత భావమును విడిచి దేశ సేవజేయలేని, ఆత్మగౌరవ మును పూర్తిగ కోల్పోయెదరు.

సంయుక్త రాష్ట్రములు: మతస్వాతంత్ర్యము

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో, విద్యార్థు లకుగాని వారి సంరక్షకులకుగాని ఇష్టములేకున్న చో ప్రభుత్వసహాయమును పొందెడి పాఠశాలలందు చూచిద్యను నేర్వవలయునను నిర్బంధముండగూడ దని శ్రీరామము లంగీకరింపబడెను. ఈ తీర్మానము కలసే, విద్యార్థుల మతస్వాతంత్ర్యము సంరక్షిం పబడును. ఇతరమతములను విద్యార్థులకు నిర్బంధ ముగ బోధించుట, అనుభీతము. సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభవారి రంగీకరించిన తీర్మానము, మద్రాసు

శాసనసభవారిచే ఘోషిత్రోసివేయబడెను. ఇట్టి తీర్మానముజేయుచో, విషనరీలు జేసేసహాయము తొలగుననియు, దేశభివృద్ధి యడుగంటుననియు, జప్తి సుపక్షపుసభ్యులు కలుపురువాదించి, తీర్మాన మును ఓడించిరి. సామాన్య విషయములందుగూడ, మద్రాసు శాసనసభ దేశపురోభివృద్ధికి ఎటుల అడ్డు దగులుచున్నదో, గ్రహించవచ్చును.

లోకలుబోధకులు: ఎన్నికలు

గోదావరి జిల్లాలో తాలూకా బోధకులకు ఎన్నికల నీ సమయమున జరుపుట వాంఛనీయము గాదని ప్రభుత్వమువారు భావించి, ఆరుమాసముల వరకు ఇప్పటి బోధకులే నిలిచియుండునని, ఈవారపు భోర్టుసెంటు జార్జిగెజెట్టులో ప్రకటించియుండిరి. గుంటూరు జిల్లాలో యూనియను బోధకుల ఎన్ని కలనుగూడ ఆరుమాసములవరకు నిలుపుదలజేసిరి. ఇందుకు కారణమేదియో నూ చించియుండ లేదు. క్రొత్తఎన్నికలు వాంఛనీయము గాకుండు టకు, సహాయనిరాకరణావలంబులు లోకలుబోధకు లలో బ్రవేశించెదరను శంకయో, లేక వేరొక కారణముగలదో తెలియదు. స్థానిక సంఘములలో ఎన్ని కలు జరుగవచ్చును, క్రొత్తచట్టములను నిర్మించిన ప్రయోజనమేమి? సంస్కరణ విధానముక్రింద, క్రొత్తవింతలు బయలుదేరుచున్నవి.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

విహారు బరిస్టా శాసనసభ

8 వ తేదీని పాట్నాలో జరిగిన శాసనసభలో పోలీసు వ్యయము 7, 25, 808 రూపాయలను గూర్చి చర్చ జరిగినది. అదనము పోలీసులకు 25 పేలు యిచ్చునాడ దను తీర్మాన మామోదింపబడెను. ఎకో కొద్ది మంది నేరము చేసినది ఆ ప్రాంతమునందు నికసింపు వారందరను పోలీసు వ్యయమును భరింప వలెననుటచే ప్రజలకు చాల ఆగ్రహము కలిగినది. వారాపన్నుల నియ్యనీ చాల అల్లులు కలుగునని సభ్యులు తెలిపిరి. పోలీసు చట్టమును విమర్శించుచు నిర్ణయించుటకు నిరాకరణ విహారు నుడిపిరి. ఈ రాష్ట్రము ను తుల్యరాష్ట్రములతో పోల్చి చూచిన యట పోలీసు వ్యయ ము మిక్కిలిపెచ్చుగాను విద్యాపాఠశాలముల వ్యయముచాల తక్కువగాను యున్నది. వ్యయమును తగ్గించి లంచగొండి తనమును మానిపించవలెనని నిరపోగారు నుడిపిరి. గోధులు వీని దాని నిర్ధారణ చేయ వీలులేక దొంతనమువారు నిరోధులను గూడ తీసింపవలసి వచ్చుచున్నది, సహాయవాదులు కోమలను పట్టియిచ్చినచో యాదాధ తొలగనని మా. చావగుగారు నుడి పిరి. ప్రభుత్వమున హామెలు గావించుల కంగీకరించిరి.

సుద్యుర్రాష్ట్రముల శాసనసభ

ఇండియాలో ప్రభుత్వోద్యోగములలో యింటిరియలు సర్కిసు యుద్యోగములకు బ్రిటిషుదీవులలోనివారిని నియమించుట సాధ్యమైనంతవరకు మానివేయవలెనను తీర్మానము శాసన సభలో సామోదింపబడినది. యుద్యోగులలో వెళ్తున్నది గూడ అనుభూలముగా ఓటునిచ్చిరి.

కలకత్తా రాజధాని జనరలు

హాస్పిటాలు సమృద్ధి.

ఈవైద్యశాలలని చాకిరు లండను 8 వ తేదీ వుదయ మునం దొక్కసారి సమృద్ధి. వైద్యశాలలో 200 మంది కోగులున్నారు. ముగ్గురు డైస్సరులును కొద్దిమంది ఆయాలు మాత్రమే యుండిరి. ఆంధ్రులైత్యులు పునరావేశమునన్ని సహాయ ముజేసిరి. చాకిరులు హాస్పిటాలములను కోరిరి. ఇటీవలనే తీత ములను హెచ్చించి చాల సదుపాయము చేయబడెను. ఇక హెచ్చింప వీలులేదని నూపర్నెంటు తెలిపెను.

రంగూనులో స్త్రీమరులు కొట్టుకొనుట

8 వ తేదీ ఆదివారమునా డుదయమున రంగూనునలో రెండు శత్రుస్త్రీమరులు కొట్టుకొనినవి. 15 లేక 50 మంది మునిగి పోయిరి.

స్థానిక వార్తలు

టీకాలువేయుట:—మద్రాసులో టీకాలింకమీదట యుచితముగ వేయబడును. నేయించుకొన దలచినవారు కార్పొరేషను ఆరోగ్యశాఖాధి కారికో డివిజనులో మెడికల్ రిజిస్ట్రారు-వాక్సి నేటరుకో దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన టీకాలు వేయబడును.

నెల్లూరు కలవల కణ్ణను శెట్టి ఆయుర్వేదవైద్యా లయము:—గత ఫిబ్రవరి మాసమున యాయుచిత ఆయుర్వేద వైద్యాలయమునందు 6890 మంది జంషధముల శుచ్ఛు కొనిరి. 3704 మంది పురుషులు 1566 మందు స్త్రీలు, 1620 మంది పసిపిల్లలు. సుటున దినమునకు 246 మంది నుండుల శుచ్ఛు కొనిరి.

హిందీ ప్రచారము:—హిందీ ప్రచారమును ఇంకయు సుత్సహాయతో సధికముగా జరుపుటకు ఒక సమితి ఏర్పరుప బడియున్నది. ఇందులో వీరు సభ్యులై యుందురు:—హృషీ కేశ శర్మగారు రాజమహేంద్రవరము, మల్లాది వెం. పి. రా. అంజనేయులు గారు మచిలీపట్టణము, రాంభద్రోనే గారు నెల్లూరు, హరిహరశర్మగారు మద్రాసు, ప్రభావనారాయణ బాకోపే యా తిరుచినాపల్లి, కృత్తివాక్ వేలూరు. ఈ సమితి ఈ మా ర్చి నెల 17 తారీఖున ప్రారంభ కాలము 11 గంటలకు మద్రాసు హిందీ ప్రచార కార్యాలయములో కూడును.

హిందీ పత్రిక:—ఈ దేశములోనివారును ఉప యుక్తమగు హిందీ పత్రిక ఏది అని మమ్ముల ననేకులు పత్రములు వ్రాసి యడుగుచున్నారు. వారలకని ఉపయుక్తమైన పత్రిక లేకపోవుటచే మేము ఏదేని ఒక పత్రికయొక్క పేరు చెప్పుచుం టిమి. మా కార్యాలయముందు ముందు హిందీ ప్రచారకు దైయుం డిన శ్రీ భేమానంద రాసాల్ గారు ‘భారతలింక్’ అను పత్రి కను చెన్నపురిలో నారంభింపబోవుచున్నారు. కాని ఇదియు క్రొత్తగా హిందీ నేతృత్వమువారలకు ఉపయుక్తము కానిదనియే మానవ్యము. కాబట్టి మేమే ‘రాష్ట్రభాషాప్రచారక’ అను మాసికపత్రిక నారంభింపబోవుచున్నాము. ఇది ప్రైవేట్ షాపు మి నాడు వెలువడును. ఇది ఈ దేశము వారికియే ప్రయోజనమును గాన జను తెల్లరును చందానారులయు మమ్ములను ప్రోత్సహ పజుతురని నమ్ముచున్నాము. ఇందులోనిభాషను శుద్ధముగాను సాశముగాను ఉంచుటకని విశేషముగా గమనించబడును. చం దానారులు కాగోరువారు సంకల్పించుదాయగు 2 రూపా యలను మా కార్యాలయమునకు ముందుగా పంపవలయును. రాజ మహేంద్రవరములో ప్రచారకు దైయున్న శ్రీహృషీ కేశ శర్మ గారు ఇందులకు పత్రికాధిపత్యము యుందురు. వీని నే కిమ్ము గా వానపత్రికగా చేయుటకు ప్రయత్నింతుము—హిందీ ప్రచార కార్యాలయము తిరువల్లికేసి.

హిందీ ప్రచారక ఆశ్రమము:—హిందీ ప్రచార ఆశ్రమము ౨ బోఫు జూలై నెలలో నెల్లూరులో నారంభింప బడును. ఇదే ఆశ్రమ తిమిరీ మశయాలదేశములకు మధ్యనున్నది. ఆశ్రమములో చేరుప్రచారకులకు ఉండుటకు వసతులును, భోజ నము, చిట్టువుటకు పుస్తకములు మొదలగునవి ఉచితముగా పం పండును. వారిలకు 6 నెలల వజరు హిందీ నేర్పబడును. అటు తర్వాత వారు భాషాప్రచారము చేయుటకై బయట వెళ్లు నవ్వడు నెలకు ౨0 రూపాయ లివ్వబడును. ప్రచారకుల నెన్ను టకు జూన్ నెల ఆరంభములో నోకపరీక్ష జరుగును. ఎవ్వరు ఎవ్వడు జరుగుననుట తెలియపరుపబడును. ఈపరీక్షకు ౧ హిందీ బాలబోధిని ౨. హిందీ పహిలిపుస్త (3) బాలకథాకహని. (౪) హిందీ కా హిందీ లేక హిందీ స్వబోధినిలో నుండు వ్యాకరణము.

వారువారు ప్రార్థనా పత్రములను రాంభద్రోనే శ్రీహృ ష్ట, హిందీ ప్రచారక నెల్లూరుకు ఈ నెల 30-వ తారీఖులో పల అందునట్లు పంపవలయును. వెండికానటునంటి యువకులైన మేలు. ఇంకయు విశేషముగా నేదేని తెలిసికొనగోరువారు శ్రీ రాంభద్రోనే గారికి వ్రాయవలయును. వారు ఇందులకై చం దానాలుచేసి అందులకు రసీదు ఇచ్చురు. వసూలుఅయిన డ. గురించియు ఖర్చునుగురించును పత్రికలలో బ్రకటింపబ హరిహరశర్మగారు.

గాంధీ నరేంద్రుల చేయుదు!

మద్రాసు మెయిలు ఫ్రెంచ్ 8 వ తేదీ ప్రధాన వ్యాస విశేషం వ్రాసెను :

“ప్రభుత్వముకు విశేషముగ గాంధీ చేయు ప్రచారము నిక సాగినయిందే ప్రభుత్వమువారు చేయదగిన సమయమే తెలివినది” ని లండనులో శ్రీనివాసరామియ్య పరికినప్పుడు రాజభక్తులయి వ్యామభ్యులగు భారతపౌరు లందరి యుద్దేశమును బ్రకటింపి యుండెను. ఈ యభిప్రాయము భారత దేశములో ననేకపర్యాయములు వెలువడియున్నది. కాని జ్ఞానలయిన భారతీయులను అనేకులను పాశ్చాత్యనాయకులను నమ్మియున్నట్టియు, మత్యదేశసేవలో జన్మకుంతయు గడపింపియు, స్వభావసిద్ధముగా స్వరాజ్యము కావలెనని కోరుచున్నను దేశకాలపరిస్థితులట్టి భారతదేశ మధి శివేశరాజ్యములతోపాటు పరిపాలనకు సంసిద్ధురాలగు లేదని గ్రహించినట్టియు ఒక భావతీయుడు సామాన్యముఖ్యపట్టణములో నియభిప్రాయమిచ్చినప్పుడు దాని విలువయధికమగును. ఇప్పుడది కాదు శ్రీనివాసరామియ్యగారిని ఆయనకృత్యములను దూషించి ఆయనప్రచారము మీసపరుప్రయత్నింతురు. కాని యాయ తివాదతే కొంతకాలముక్రింద ఆయనయొక్క తెలివిన విధానమును పొగడి యున్నా రని ఇండియాలో మనకు తెలియును. వీరిరువురికి భేదమేమనగా, అతివాదులు జ్ఞానమునుండి బాలుడు నిష్పత్తి చెల్లాలటాడు యజ్ఞానములో బ్రవేశించి వారు. కామ్రై గారు యనుభవముల కారణమున జ్ఞానము సంపాదించి, సంస్కరణముల విలువ గ్రహించి వానివ్వారా భారతదేశము సకలమూర్తముల యధిశివములతోపాటు పరిపాలన కభివృద్ధి నందజేయవలెనని యాతురపడుచున్నారు.

గాంధీగారికిని, ఆయనయొక్క యరాజక ప్రచారముల నంతమొందింప నెందు శ్రీనివాసరామియ్యగారిని చాల భేదమున్నది. కామ్రైగారు మంచి దేశభక్తుడు. ప్రజాసౌకర్యార్థమెదతెక కష్టపడువాడు నయియున్నాడు. గాంధీగారి క్యంత యభిప్రాయములు లేవు. అనుచరులు నలుగురి యుద్దేశమును మాత్ర మాత్ర ప్రకటింపమందును; ప్రస్తుతమున సరాజకవిప్లవకారుల సంఖ్య అతివాద కాంక్షలలో ప్రవలియున్నది. ఏమియనను సరే వీరందరు ముందుకు పోవతే నని కావున గాంధీగారు బాహ్య శిర్యానమును మ్రింగి తేసి అతివాదులలో నేడినేడిగ నున్న వానివైపు తిరుగుచున్నాడు. చారిత్రావ్రాంతి యకృత్యముల నాతని మన్నించుచున్నాడు. దీర్ఘ శిర్యానము బాహ్య శిర్యానమునై చేయుచుండిగాన కాననొల్లంపున ముద్రేచిన దీర్ఘశిర్యానమంత యపాయకము కాదను చున్నాడు. తాన విజయమందితిని ఆయన యెందు చున్నాడు. అతివాదులతో బాగాఅల్లరిచేయు యనుచరులాయనను పొగడుచున్నాడు. కాని నిజమయిన జ్ఞానమునెక్కి ఆయనత్వప్రేరచ లేదు. శ్వాసబద్ధులయి గాంధీశ్రీయులయిన భారతీయపౌరుల కాయనయెడల వినుగు జనింపింది. ఈవినుగును మనిషియెడలను ఆయనవిధానము యడలనుగొడ వారు కనబరచుచున్నాడు. ఆయన దేశమున కుపద్రవకారుడు గాన యింకను హానికలుగజేయు నవలోచనమునకు లేకుండ జేయవలెనని నాకు కోరుచున్నాడు.

భారతప్రభుత్వమువారు గాంధీగారి నరేంద్రుల చేయ నమ కట్టివారియు కాననొల్లంపునము నిలుపుదలచేయుచు బాహ్య శిర్యానించిరిగాన యిప్పుడరేంద్రు చేయలేదనియు మాంశే న్యూగారు కొన్ని దినములక్రింద ప్రకటించియున్నాడు. దీర్ఘ శిర్యానములన బాహ్య శిర్యానము నిరుపయోగ మయినదని యిదివరకే చెప్పియున్నాము. అతివాదులు తిరిగి వ్యప్తివప్తి కాననొల్లంపునములకు గడంగి గాన గాంధీగారియెడల సహనము చూపుటగాని దయచూపుటగాని యిప్పుడవకాలము లేదు. కావున సాధారణముగ నాయన నరేంద్రు చేయవలెను. శ్రీనివాసరామియ్యగారిది యే కొరుకున్నారు. బుద్ధిమంతులయిన భారతీయులందఱియు కొరుకున్నారు. కాంతి నెలకొలిపి ప్రాణములకు ఆర్తికీక్షము చేకూర్చవలె ననినయెడల గాంధీగారి నరేంద్రు చేయలే మార్గము. చదువరులు మామెడల దురభిప్రాయాలు కాకుండురగాక! అతివాదనాయకు డిప్పుడు నామక: యున్నావనియు, బలమయిన విప్లవకారులగు నతివాదనాయకుల యభిప్రాయముల నాయన ప్రకటించుచు వారి యజ్ఞులకు లోనయి పు యున్నాడని మేము గ్రహించినాము. కాని అపాయకరమయిన గుప్త్యుతర నాయకులకు ఆయన కాపుటలగా యున్నందున

వంటనే ఆయన నరేంద్రుల చేయుటవసరము. దేశపరిస్థితులనుపట్టి చూడ యెందు యపాయము వాటిల్లి నను వాటిల్లకప్పునని తోచుచున్నది. దేశములో బోర్నివిక్కు భీతావమాను ప్రవేశవెట్టి యిందువారి యుద్దేశముతో ప్రస్తుతయాంధోళన మేకీభవించుచున్నదని తోచును. గాంధీ నరేంద్రుల చేసినయెడల వీరందరు బయట పడుదురు. తేకున్న అధమము యిప్పుడున్న మాను మనుగయినను తొలగిపోవును.

రైల్వేనమ్మకట్టు

నార్లు వెన్నర్లు రైల్వే యూనియను

నమ్మకట్టును నిశ్చయించుట

లాహోరులో ఈ రైల్వే యూనియను కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరిగింది. దేశీయమువాటి ప్రకటనను గూర్చి చర్చించిరి. మధ్యన రైస్సంఘమును నియమించుటకు రైల్వేబోర్డువారంగి కరి:పనందున సమ్మేకట్టునిండు యును మండలసంఘములకన్నీటి కిని తెలిసిన వెంటనే వోట్లపట్టికలను పరిశీలించిన పిమ్మట సమ్మేకట్టును ప్రారంభించుటయే తిప్ప వేత సాధనము లేదని వారు తీర్మానించిరి.

మిల్లరుగారిపై కేసు

ఈ రైల్వేయూనియను ప్రధానోద్యోగి మిల్లరుగారిపైని తేబడినకేసు 16 వ తేదీకి నాయదా వేయబడెను. అనాడు మిల్లరుగారు వ్రాతమాలము నిచ్చెదరు.

కంటోన్మెంటు సంఘముల ప్రతినిధులు

రాజప్రతినిధిని సందర్శించుట

ఈనెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు రాజప్రతినిధి ప్రతినిధులతో ముచ్చటించెదనని రాజప్రతినిధి కార్యదర్శి తిరివార్తనంపెను గాన కాశాసంఘములు ప్రతినిధులపేరులను ప్రధానసంఘ కార్యదర్శికి వెంటనే తెలిపవలెనని అంబాలానుండి 7 వ తేదీకి తిరి యిచ్చబడెను.

వంగరాష్ట్రములో పన్నులవసూలు

1922 ఫిబ్రవరి నెలలో వుప్పుపన్ను తప్ప తక్కిన పన్నులు వసూలు మొత్తము 294 లక్షలు. 1921 ఫిబ్రవరిలో వసూలు మొత్తము 254 లక్షలకి తక్కువ కావున కలకత్తాలో ప్రకటించిరి

పాట్నాలో బేహారుజాతీయ కళాశాల

ఈ కళాశాల స్థాపకుని పటమును బేహారు గవర్నరు 6 వ తేదీని వెల్లడి పరచెను. ప్రిన్సిపాలు డి. ఎన్. సేనుగారి త్యాగమును సేవను గూర్చి సంతోషపాడు నుడివిరి.

మైలపూరు సంగీతసభ:— నందనాద చక్రవర్తి

కాలక్షేపము:— ఈ నెల 12 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాము 4-15 గంటలకు మైలపూరులో శ్రీకపాతేశ్వర స్వామి దేవాలయముకు చేరువనున్న గోపాలనాయకుల పాఠశాలలో శ్రీమతి డి. కోదమ్మకు ఆన మళయాళశ్రీ భాగవతారు కొచ్చిసంస్థానము) నందనాద చక్రవర్తిగూర్చి కాలక్షేపము గావించును.

వేలము

శ్రీకృష్ణ జిన్నింగు అండు రైసు ఫ్యాక్టరీయొక్క మెషిన్, బ్రిటానియా బాయిలరు 28 H.P. హార్వల్ ట్యాంకు ఇంజను 20 H.P. ప్లాటు బ్రదర్లు జిన్ను, రైసుమిల్లు చాల్లర్లు ఈనెల 15, 16 తేదీలను బెజవాడలో ఈ దినక సంతకముచేసిన వారలచే పబ్లిక్ వేలములో అమ్మబడును.

అప్పనమహాసదాశివసూర్యనారాయణ

పోలిస్ట్రీ బుచ్చయ్య

అక్కుల బక్కయ్య

శ్రీకృష్ణ జిన్నింగు అండు రైసు ఫ్యాక్టరీ

(8494) నలు కమిటి మెంబర్లు, బెజవాడ.

SOVEREIGN

SPERMATORRHOEA PILLS.

Specially recommended to Students before examinations. A pill before bed enervigates stopping emissions. Sharpens memory; improves digestion; avoids constipation. Indent for 2 tins 8 As. each (net). (A) M. V. R. RAMACHANDRA RAO, Market Tank, COCONADA.

బాపట్ల అడిషనల్ డి.ము. కొర్టులో

ఫంక్ట్ O. S. 30/22

బాది: నాయుడు పున్నయ్య.
ప్రతివాదులు: 1 బొగ్గ సాంబయ్య
2 కందెపు శంకరయ్య భార్య మాచమ్మ.
ఈ నెంబరులో 2-వ ప్రతివాది భర్త యగు కందెపు శంకరయ్య యింకొల్లు కాపురస్తులు బోదాపుల కోటయ్య, 2 తూమాటి వెంకట్రాయుడు, 3 మున్నంగి నుబ్బారెడ్డి, 4 నాతన నుబ్బారాయుడు, 5 వడ్లమూడి యల్లమంద, 6 మెరికనపల్లి పుల్లయ్య ఈ బాదికి యింకా మరికొందరినినీ గుహారు రూ 2000 లు వైగా బాకియుండి చనిపోయినాడు. అతను చనిపోయేటప్పుడు బాకిదార్ల యావన్నుండి బాకిలు యివ్వవలసదిగా భార్య యగు మాచమ్మ పేర విల్ వ్రాసి కాలముచేసినాడు. అందుకు భిన్నముగా 1 బో ప్రతివాది పేర 2 వ ప్రతివాది 8—12—20 తేదీన రూ 799—4—0 లు మొత్తమును బాలాబిగారు ప్రతిఫల నూన్యముగాను 2 వ ప్రతివాది ఆమె భర్త తాలూకు ఆస్తి విక్రయించినది. సదరు విక్రయము చెల్లగూడదని క్రెడిటర్ల అందరి తరపున యీ నెంబరు వాది దావా తేగా 21—8—22 తేదీన నాయదా చేసినాడు. గనుక యిందుమాలముగా అందరికి తెలియజేయడమైనది. (3501) రామరాజు చెంచురామయ్య, వాది పీఠిక.

నోటీసు

మునిసిపల్ కౌన్సిలువారిచే ఆమోదించబడి ప్రస్తుతము అములులో నున్న మెహ్యూలు రేట్లు ప్రకారము 1923 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 31 వ తేదీలోగా పూర్తిచేయవలసిన మరమ్మతులు రస్తాలు వేయుట, కాలవలు, బావులు కట్టుట మున్నగువాటికి నీలుచేయబడిన పెండ్లర్లు 1922-1923 సంవత్సరమునకు 1922 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 20 వ తేదీనాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు మునిసిపల్ కౌన్సిలుచేర్చేకొరచే అంగీకరించబడును. (3504)

మునిసిపల్ ఆఫీసు } డి. వి. హనుమంతరావు,
బెజవాడ. } చేర్చేకే,
4-8-1922 } మునిసిపల్ కౌన్సిల్.

నోటీసు

“భూములు చాల చవుకగా దొరుకును”
గన్నవరం తాలూకా నున్న గ్రామములోని:—
(1) య 4600 లోని కర్రకంపకట్టె అమ్మబడును. ఇండ్లకు తలుపులు వగైరాలకు సరిపాయ్య పలక గలదు.
(2) య 600 లు పొలం మెతక ఖంజరు భూమి నజరానామీద జిరాాయితి హక్కుకు వేలము చేయబడును.
(3) య 300 లు పల్లంకువాయపు అయిన పొలం జిరాాయితి హక్కుకు వేలం వేయబడును. చెరువు మేమే వేయించి యిచ్చే వరకు.
వరతులు వలయువారలు మా చిరునామాను వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 20—3—22 తేదీ లగాయతు బెజవాడ మకాములో వుయ్యారు యస్తేటువారి బంగాళలో వేలము జరుపబడును.
ఈ భూములు చూచుకొనవలసినవారు నున్న గ్రామము వెళ్ళి సముద్దారుగారిని పార్సెలుగారిని కలుసుకొని చూడవచ్చును.
N. B.— వేలము పాట అవసరము లేకుండా తీసుకొనే వారు మా చిరునామాకోసం వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. (2)
కవిశేషరపుకం యస్తేటు } Jamindar,
శూజూరు ఆఫీసు నుంచి } Kapilaswarapuram.
నూజిడు. 6-8-1922. } Camp Nuzuid.

ఉపద్యాయులు కావలెను

1922 సంవత్సరం జూను మాసమునండి జూలై 1 వరకు... ప్రెసిడెంట్ కాలేజీ, మధ్యతరగతి ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు భాగముగా గల ఉపద్యాయుల తరఫున అన్ని (trained) మెట్రిక్యులేషన్ కాలేజీలను అనుభవక సమీక్షించి తీర్మానించుటకు దరఖాస్తు ఈ క్రింది విధానమునకు పంపుకొనవలెను.

Principal, Girls Normal School, Wesleyan Mission P O Secunderabad.

ప్రకటన

కృష్ణా జిల్లాలో కృష్ణా యూనివర్శిటీ డెల్టా భాగములో కోడలకు సామానులు సప్లయ చేయుటకున్నా (2) బెజవాడ ఏలూరు డివిజనులలో మెట్రిక్యులేషన్ కాలేజీలలో అన్ని పనులు చేయుటకున్నా యూజిల్లాలో గోదావరి వెస్టర్న్ కృష్ణా యూనివర్శిటీ డెల్టా భాగములలో సామానులు సప్లయింప యిరరసనలు చేయుటకున్నా కృష్ణా జిల్లాలో యింజనీయరు గారివల్ల 1922 ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీ నెల 3 వ తేదీ సోమవారం సాయంత్రం 4 గంటలవరకు బందరులో పెండర్లు దాఖలు చేసుకొన బడునని యిందు మూలముగా తెలియచాయడమైనది. పూర్తియగు వివరములను తెలుసుకొన గోదావరి డిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరుగారికి వ్రాసుకొనినయెడల అచ్చు చేసిన పెండర్లు నమోదానాలోనున్న నోటీసుతో మన్ను తగు వివరములను బడయగలరు.

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు బోర్డు యింజనీయరు వారికి } టి. కె. టి. వీరరాఘవాచారి డిస్ట్రిక్టు బోర్డు ఇంజనీయరు, చిలకలూరి కృష్ణా.

నోటీసు.

తేలుమాడపాటి వెంకటేశ్వరావు పంతులు గారితోలుకు బెజవాడ గ్రామము బ్రాహ్మణవీధిలో నున్నట్టియు, నేను విక్రయించుకొనుటకు రాము ఖరారు చేసినట్టియు, ఇంట్లు స్థలములనే తిరిగి పేలము వేసెదననిబందరు సబుకోర్టు పేలు O.S. No. 60/1921 లోని రిజిస్టరు కస్టూరి కృష్ణానందము పంతులు గారు 2.3-22 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 5, 6 అయిటములక్రింద ఈదిగువనుద పొందినటుల ప్రచురించియున్నారు:—

5. "పంటాలవారి స్థలములోని పెంకుటి ఇల్లు ము. నెం. 2/219 దీనికి వడమరసానికి అనే పేరుగల ఇంకొక పెంకుటి బంగళాయున్ను, భూస్థలమున్ను తూర్పుసావికి ము. నెం. 2/220 రు పెంకుటి ఇంకొక తూర్పుసావికి అనే పేరుగలది భూస్థలము"

సదరు ఈ అయిటముల అస్తియె నాకు విక్రయించబడియున్నది. సదరు అయిటముల నేను 22.5.21 తారీఖుగల ఎగ్జిమెంటు ద్వారా సదరు వెంకటేశ్వరావు గారికిమారుడు సూర్యనారాయణరావు గారివలన విక్రయమును పొంది అప్పుడే రు 3500/- లు అడ్వాన్సు ఇచ్చియున్నాను. వారికి వారసులు గాను, ప్రతినిధులుగాను వ్యవహరించిన వారును సదరు ఖరారును స్థిరపరుచుకొని గమనించి యున్నారు.

ఈ సమస్యను సడరు అయిటముల ఎవ్వరు కొనగూడదు. కొనినా సమస్యపడగలరని ఇందుమూలముగ తెలియ చేయడమైనది.

బెజవాడ } యనమండ్ర లక్ష్మీవరసింహము. 8-3-22

విదేశ వార్తలు

గాంధీ యుద్ధము నాపవలెను

శ్రీనివాసకృష్ణగారి యభిప్రాయములు

మార్చి 7:— "దెలవర న్యాయ" పత్రికా ప్రతినిధి లండనునందు శ్రీనివాసకృష్ణగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు నడిచిరి:— గాంధీగారి ప్రభుత్వ వ్యతిరేక కార్యముల నింక వెంకటాచలము సహించియుండుటకు ఏమిలేని సమయము వచ్చెనని ప్రభుత్వమువారు గమనింపవలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమిచ్చి, క్షౌర్య పరిపాలనను తీసివేసి మంత్రులకు సంపూర్ణాధికారము కల్పించి యెడల ఈ యుద్ధమును దృక్పథముతో వున్న విచిత్రములు నమ్ముచున్నాడు. పార్లమెంటువారు ప్రస్తుత మీ కార్య మొనర్చు రను విషయమున నాకు వెలియును కాని అధిక హక్కులను గోరుచున్న భారత జేతమున శత్రుత్వపరచి తిరవలెను. భారత జేతమునకు తెంట్లనే అధినేత స్వాతంత్ర్య మీయవలెనని నేను గోరుటలేదే నైతిక పరిపాలనను సంపూర్ణముగ భారతీయుల చేతులలోనికి వచ్చుననిక సంపూర్ణాధినేత స్వరాజ్యమున కర్హమందదనుటయే ఇందులకు కారణము. బ్రిటన్ భారతీయులను న్యాయము నందు తయారజేయుటకు ప్రయత్నించినను ఇందులకు చాల కాలము పట్టును.

కృష్ణగారి కార్యక్రమము

శ్రీనివాసకృష్ణగారు మార్చి 7 తేదీన ప్రయాణమునందు. మార్చి 7 నందు 10 వ తేదీన వాకర్ కిక్కి భారత జేతమునకు జనరలు. ఢిల్లీ పూర్వా మొదలగు ప్రదేశములకు అని ఏకైక 24 వ తేదీన ఆస్ట్రేలియాకు ప్రయాణమునందు. అధినేత కృష్ణములకు భారతీయుల హక్కులను సామ్రాజ్య సమాజేతము వారు గావించి న తీర్మానము నెట్లు నిర్వహించవచ్చునో విచారించుటకు గారు ప్రభుత్వమువారు ఢిల్లీ ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్, కెనడా జేతములకు బంధ నిర్వహించిరి. కృష్ణగారివంటి వారి ప్రత్యేక కార్యదర్శియగు రాజ్ పాణిగారు గూడ జేతము. వీరి ఆస్ట్రేలియాకు దొక మాసమున న్యూజిలాండ్ నందు పక్ష దినములును కెనడా యందు ఒక మాసమును నిలచెదరు. తరువాత స్వంత వ్యవహారముగా వారికాయంతు కొన్ని పట్టణములందు భారత అధినేత స్వాతంత్ర్యోత్సవముల గూర్చి యోచనపడియుండుగాను జూను. వీని తిరిగి వెల్లెంజరు మాసమున లండనునకు వచ్చును. అచ్చటనుండి భారత జేతమునకు వచ్చును.

స్వతంత్ర సంస్థానాధీశుల సభివృద్ధిచేయుట

మార్చి 7:— లండనునందు విజిట్ ముక్తబ్బునందు జరిగిన ప్రాచ్యసమాజే వింతుసంవత్సరమున సత్ ముంకెర్ల భువన గిరి దలాలు (భారత కార్యకర్తలసము) గాతును చెవా జపాను రాజకీయముల గూడ విశ్లేషించి. ఆ సమయమున భువనగిరిగారిట్లు నడిచిరి:— భారత పరిస్థితులు ప్రస్తుతము చాల విషమముగ నున్నవి. భారత జేతమును సంస్థానాధీశుల యధికారము క్రింద జేర్చివేయవలె నను నూతన ఎన్నుబీదిని జరుగవలదు. ఇందులకు ప్రజలను మోసపుచ్చుట యగును. పాశ్చాత్యవ్యవస్థ మా జేతమున ప్రతేక పెట్టుట సలసే ప్రస్తుత పరిస్థితులు సంభవించెను. జపాను

తరువాత జపాను రాజకీయ విజ్ఞు నడిచెను:— బ్రిటిషు యువరాజుగారు జపానునందు లెలుపబోవు పర్యటన మును ప్రజలత్యంతోత్సాహముతో నెదురు కొడుచున్నారు. బ్రిటిషు జపాను మైత్రి దృఢీకరము గావించు మజ్జేముతో నొనర్చబడిన ఆ నూతన అంగజపాను బహిరంగిక యెడలగూడ ప్రభుత్వోత్సాహమున గమరచుచున్నారు.

వర్తమాన స్వాతంత్ర్యోత్సవము

మార్చి 7:— కాచిన్కు సభయందు కర్. హెచ్. గ్రానవుడ్ గారు విర్తమాన స్వాతంత్ర్యోత్సవము కానమైన నాల్గు మాసములలో నులుబొందినం తెప్పికలు జరుగవలెనని యొక సవరణను చేర్చిరి. ఇందులకు 217 అనుకూలముగను 88 ప్రతికూలముగను సమర్థులు నిచ్చిరి.

లిమిరికునందు పరిస్థితులు

మార్చి 8:— ఒడంబడికకు వ్యతిరేకముగను ప్రజా స్వాతంత్ర్యసమస్యలు లిమిరికుపట్టణమున వేళము గావించుకొనెను. వీరికి మద్దతునుసమస్యముల గూడ వచ్చెను. సభి కను జూలరుగ నున్న రాజ్యాధిక ప్రభుత్వసమస్యముల పోలీసు కారకములకును కొట్టిలోలను జన్మిరి. ప్రజాస్వాతంత్ర్యపాలములు వీరినికను ఎదిరింపలేదు. ఈ ఇరుప్రయత్నములకును పోరాటము జరుగవలెనని బ్రిటిషు కలాలములు పట్టణమునందు కాపలా చేయుచున్నది.

మార్చి 8:— లిమిరికునందు ఇరుపక్షముల విరుద్ధమైనవిరుద్ధములును ఒకరితో ఒకరు జోక్యము చేయుకొనరాదని సమాధాన మొనర్చుకొనిరి.

రాజ్యాధిక ప్రభుత్వ సైనికమంత్రి లిమిరికునకు వచ్చి రాజకీయముల జరుక్కుమందెను.

బెల్గాను అల్ల డెలు.

మార్చి 7:— కరచినున బెల్గానునందు తిరిగి పీఠులందు పోరాటము జరిగెను. ఇద్దరు చంపబడిరి. 18 రక్త గాయములు తగిలెను.

చట్టవిరుద్ధముగా ఆయుధములను తీసుకొనినందులకు గాను దొంగబెల్గానోర్టువారు కొంతరి 8 మొదలు 7 వత్సరముల వరకును పిసలసశిక్షియ్యును కేసుల నిధించిరి.

మార్చి 8:— ఈదినమున బెల్గానునందు తిరిగి పోరాటములు జరిగెను. గల్లరు హతయైరి. కొంతమంది పోలీసులపై నోకబాంబు విసరివేయబడెను. అందు ఇద్దరు గాయములు తగిలెను.

సమీపప్రాచ్యము

కెమలుసాహా రాయబారము

మార్చి 8:— కెమలుసాహా గారు మార్చి 8 నకు తేలి. వారు తేలికంటేనే హవాను వార్తాసంఘ కార్యదర్శి వారిని దర్శించి ప్రశ్నింప గా నిట్లు నడిచిరి:— నేను అంగారా ప్రభుత్వము నకే గాక తురుష్క సామ్రాజ్యమున కంకటను ప్రతినిధిగ వచ్చితిని. తురుష్కులు తండెత్తిరచ్చిన క్రతువులను పార్లమెంటు సంసిద్ధముగ నున్నారు. దినను యుద్ధసమాప్తికి వా రెల్లప్పుడును ప్రయత్నించెదరు. సమీపప్రాచ్యసమస్య పరిష్కార మొగమునుట్టుటకు తరచు తురుష్క ఒడంబడికయే ప్రభువుచిన్నాము. మిత్రబంధుల సభ్యులతో ప్రసంగించిన తరువాత నన్ని కంబేహములను తీచినని నమ్ముచున్నాను. అప్పుడు మిత్ర మండలివాడు తురుష్క లెంత కాలచిత్తులో దెలిసికొనగలరు.

నుల్తానుతో సంగతి

మార్చి 7:— కామన్వెల్త్ యందు కలవర కిక్కిరింపి మూలముగాను తెలుసుకొనగలతో వంటనే సంగతి రాయబారముల ప్రారంభింపవలె నని నుడిచిరి.

భారత జేతమునందును ప్రాచ్య జేతములకును మనసామ్రాజ్యమునకు మనామ్యదీయాల హక్కులను నిలుపుటకు గాను టర్కీలో సంగతి గావించుకొన నవసరము గలదు. నుల్తానుగారితో మనము సంగతి గావించు కొనవలెను. ఈవిషయము త్వరలోనే పారిసు సమాజేతమున చర్చింపబడును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— ప్రాచ్యవాసి యొక మాసమున 1922 క సం॥ మార్చి 11 వ తేదీ కనివారం సాయంత్రం 8 గంటలకు "కంపవధము", 12 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు "మమతయోపాఖ్యానము" అను కాలక్షేపములు తొండమండలము స్కూలు హాలులో కుంభాకోణం బ్రహ్మశ్రీ వరదాచార్య కాస్తూరి వారివలన జరిపించబడును.

నోటీసు.

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 1310 of 1921

చా. 1:— భోగనాథుని వెంకటేశ్వయ్య సాకిత్ కూతులపట్ల.

ప్రతివాది:— భోగనారాయణరావు సాకిత్ రాజాపేట.

ఈ వెంటన వాదిపేరు 18—12—1918 తేదిన వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంతరీసోటును బట్టి 18—12—1918 తేదిన వాదిపేరును వోటులశెట్టి యల్లయంక, పసుపు రీ నరస యల్లయంక ప్రతివాది వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రాంతరీసోటును సడరు యల్లయంక సర్వయ్యల వారిగుండు యావానికి ఆక్షర వేసిండున నడరు నోటును ఒట్టిని రూ 5—11—0 లకు వాది ప్రతివాదివీధి వావాచేసి యిచ్చాడు. సడరు దానా ప్రతివాది చోజరగుటకు 1922-6 సం॥ మార్చి 10 20 వ తేదీకి వాంఛానేయబడి యున్నది. కాబట్టి ప్రతివాదికి ఆక్షరణ లున్నయెడల సడరు 20—3—22 తేదీ 6 గంట 10 గంటలకు నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు ముసలు కోర్టులో హాజరయి కోర్టు వారిలో మవచేసుకొనవలసినదిగా తెలియచేయడమయినది.

నడింపల్లి జగన్నాథరావు, 6—3—22 వాది ప్రిడరు

సామ్రాజ్య శాసనసభ

బడ్జెటు చర్చ

అధికార సభ్యుల ప్రత్యుత్తరములు

(నిన్నటి తరువాయి)

రాష్ట్రస్థాన ప్రభువు.

కమాండర్ ఇన్ చీఫ్ అగు రాష్ట్రస్థాన ప్రభువుగారికి జిల్లా చెప్పింది:— సైనిక కాఖ వ్యయమును ఆశీయుల తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాను. వీరికిందకి తగు విధమున మాటిగ ప్రత్యుత్తర మివ్వబడినది. ఖర్చులను తగ్గించుటకై ప్రయత్నించెదనని నేను గడచిన సంవత్సరము చెప్పియుంటిని. ఆదేశమును కొన్ని ఖర్చులను తగ్గించితిని. దురదృష్టవశాత్తూ దేశమునందు జరుగుచున్న అల్లరుల నణచుటకై సేనలను కొన్ని ప్రదేశములకు పంపవలసి వచ్చెను. అందువల్ల ఖర్చులు పెరిగిపోయెను. ఆర్థిక పరిస్థితులు అసంతృప్తి రముగ నుండుటచే యీ సంవత్సరము, సేనలముత్తమున కత్యవసరమగు అర్బుడు మోటారుబుట్టు, మెషినుగ్గులు, టాంకులు మొదలగునవి కొనుట ఆపివేయబడినది. ఎంతవ్యయము తగ్గించవచ్చునో, ఎంతవరకు సైనికులను తగ్గింపవచ్చునో నిర్ణయించుటకు ఒక విచారణ సంఘమును ప్రభుత్వము వారు శీఘ్ర కాలములో నిర్ణయించుచున్నాయి. ప్రస్తుతము యుద్ధమునకు ముందుల నే సైనికుల సంఖ్య 29,000 కు మించలేదు.

సేనలను తగ్గించుటకు ఏలుతేదు.

ప్రస్తుతపరిస్థితులను అనుసరించి సైనికుల సంఖ్య తగ్గించుట కొంత మాత్రము ఏలుతేదని నాదృఢాభిప్రాయము. ఈ దేశమునందు వ్యాపించియున్న ఆకాంతివల్ల ఇట్లు తీర్మానించవలసి వచ్చెను.

రాజద్రోహ పూరితమగు ఆందోళనము.

దేశమునందు రాజద్రోహ పూరితమగు ఆందోళనము నానాటికి ఆధిక్యము పెరిగిపోవుచున్నది. ప్రతిదినము అల్లరులు జరుగుచునే యున్నవి. వాటిని ఆశువులకై సైనికులు పంపబడుచున్నారు. మలబారు విప్లవ చరిత్రమును గమనించిన వారికి దేశము నందలి పరిస్థితులు విశదమగును.

భారత సైనికుల రాజభక్తిని తెడగొట్టుటకై రాజద్రోహులు ప్రయత్నించుచున్నారు. వారిప్రయత్నములు కొంతవరకు సఫలము అగుచున్నవి. ఇట్టి విషమపరిస్థితులలో సైనికులసంఖ్యను తగ్గించుటకు ఏలుతేదని చెప్పటము దేశాభివృద్ధియన్నది. దేశమునందు ఆకాంతి అంతమొంద వలెను. సామ్రాజ్యపట్ల తమకు సంపూర్ణమగు గాఢభక్తికలదిని భారతీయులందరు ప్రకటించవలెను. జాతీయైక్యముల పెంపొందించు ఆందోళనమునందు బాధ్యతగలవారు పాలు వ్రాసినట్లుగాదు. ఇట్టి పరిస్థితులు సమకూరినచో సైనికుల సంఖ్య తగ్గించువిషయమై నేను ఆలోచించెదను. అంతవరకు ఇట్టి ఆలోచనల కెడములేదు. నేను వేరువిధమున సలహా ఇచ్చినచో నేను, నాధర్మమును విడనాడిన వాడనగుచున్నాను. ఇండియాలో ప్రభుత్వమున్న బ్రిటిషు సైనికుల సంఖ్య స్వల్పమని నేను నమ్ముచున్నాను. ఆఫ్ఘని స్థానములో సుధికుడిరినను సేనలను తగ్గించు తీరులమింకను రాతేదని అభిప్రాయపడుచున్నాను.

సరిహద్దు

సరిహద్దులయందున్న మన పౌరులకు తగు సంరక్షణ నొసగుటకై వాటిస్థానము ఆక్రమించుట అవసరమైనది. వాజిరిస్థాన నందున్న జారు మిగుల క్రూరులు. అప్పుడప్పుడు సభిహద్దు రాష్ట్రములవై దాడిచేతలి మనపౌరుల నశేకవిధముల హింసించుచున్నారు. వాజిరిస్థాన ఆక్రమణ ప్రయత్నములవల్ల సైనిక కాఖఖర్చు అధికమగుచున్నది. ఎంత తక్కువ అయినను సరిహద్దులయందు కాంతి స్థాపించుట అవసరము. ఇప్పుడు మనము వెనుదీసినచో గొప్ప నష్టములు కలుగును. సరిహద్దులయందు మనపౌరులకు అణచుట అత్యధికమగు భాగము నష్టము కలిగించవలసియగును.

భారత సైనికులు

సేనలయందు అధికముగ భారతీయులు చేర్చబడవలెను. ప్రస్తుతము అర్బుడు భారత సైనికోద్యోగుల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండుటచే భారత సైనికులసంఖ్యను త్విప్లికరముగ పెంచుటకు ఏలుతేదన్నది. ఒక రెజిమెంటును కమాండు చేయువలయుననిన, అంగ్లేయులకే 25 మొత్తము 50 సంవత్సరములవరకు తగు శిక్షపొందుట అవసరమగుచున్నది. భారతీయులకుగానూ ఇట్టిశిక్ష అవసరము.

భారత సైనికోద్యోగులను తయారుచేయుటకు 4 కి భాగముల స్థాపించబడినవి. యువరాజుగా చేటికి శిలపూర్ణాపనమునకు తీసుము జరిపిరి. భారతీయులను అధికము సేనలయందు చేర్చు కొనుట అన్నివిధముల ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించు చున్నారని మీరునమ్మవచ్చును.

కొన్నితరములు గడపవలెను.

భారతదేశమునకు సంస్కరణములు ప్రసాదించ బడినవి. స్వరాజ్యమార్గమునందు మీరు నడుచు చున్నారు. అయినను యీదేశమునందలి కొందరు రాజకీయనాయకులు స్వరాజ్యమార్గమునందు తేవ్వగగడిచిపోవుటకు ప్రయత్నించిన పరుగుతుటకును ఎగిరిపోయి గవర్నమెంటును చేరుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు. సేనలయందు సి వి లు ఉ ద్యోగము లందును సంపూర్ణముగ భారతీయులే యుండవలయుననుమాట నిజము. అయినను ఇట్టి పరిస్థితు లేర్పడుటకు కొన్ని తరములు గడపవలెను. మన శాత్రుత్వపు సరిహద్దులయందు కామ్య కొనియుండ సేనలను తగ్గించుటకై ప్రయత్నించుట మిగుల హానికరము. ఇది కాక దేశమునందలి పరిస్థితులు మిగుల అసంతృప్తిరముగ నున్నవి. శీఘ్రకాలములోనే లా ఆర్డరును స్థాపితమొనర్చవలసిన క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడునని నమ్ముచున్నాను. ఇట్టి పరిస్థితులలో సైనికుల సంఖ్య తగ్గించవచ్చునని నేను సలహా ఇచ్చుట నా ధర్మమునకు పరిత్యజించుటయే! సైనిక కాఖ వ్యయమును తగ్గించుటకు, భారతదేశమునందు కాంతి రాజభక్తి క్షిన్నమగుటకును నూత్నమగు మార్గము, దేశమునందు అల్లరులు విప్లవము నణచుటకును ఇంత సేన అవసరము. (కరతాళవ్యవహారము)

అవధికార సభ్యులు

కొద్దికొద్ది నిర్వాహము నాపివేయవలయుననియు, రైల్వేలకుగానూ 30 కోట్లకు బదులు 15 లక్షల వ్యయమొనర్చవలయుననియు దేశీయ ప్రత్తి పరిశ్రమలపై పన్ను విధించుట యుక్తము కాదని డాక్టరు సత్యాధికారిగారు సలహా యొసంగిరి.

అసహాయద్యమును నిఘాటుపరచు సైనికులసంఖ్య తగ్గించుట యంతమాత్రము యుక్తము కాదని సర్వాధికారిగారు చెప్పిరి.

ప్రాధాన్య మహాని

గారిజిల్లాచెప్పిరి:— మా కవులేమును 16 పెన్సిల చొప్పున నిర్ణయించవలెను. ఈ దేశపు నిలువధనము ఇంగ్లాండునందుండుట ఎట్టివ్యాధియనూ తెలియజేస్తున్నది. ఈ దేశమునందు ధనము చేర్చి దానికెట్లుబడతది? సంతమొందిండుటకై బాంకీల సంఖ్య అభివృద్ధి పరచి మంచి ఏర్పాటులు చేయువిషయమై ప్రభుత్వమువారు తగు ప్రయత్నములు చేయవలెను. భారతీయుల తింకను అధికముగ పన్నులను ఎంతమాత్రము భరింపజాలరు. కావున సైనిక కాఖ ఖర్చు తగ్గించుట అవసరము. ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము వారు సైనిక కాఖవ్యయమును పండు కొంతకొంత భరింపవలెను. సైనిక కాఖవ్యయమును అధికముగ పెంచుటచే అసహాయద్యము అంతమొందదు. ఉద్యమ వ్యాప్తికారణములగు ప్రజల కష్టములను తీలగ జేయుట ఉద్దేశము అంతమొందును.

ఈ సైనిక కాఖ వ్యయము ఎప్పుడు క్షుణ్ణ సైనికులకు లేదని ఈశ్వర శాసనము చెప్పిరి.

కోర్టు జడ్జి వార్డునవాడు యీదివాళి ప్రభుత్వమునకు తమ స్వాధీనమునందు వాటిని యుక్తమని యామికాభిప్రాయము చెప్పిరి.

భారతదేశపు ప్రజల దేశభక్తియు గమనించినచో యీ యిలా క్లిష్టముల విధించవలయునని సలహా ఇచ్చియుండురని మియాజ్ అనుజ్ఞులగారు చెప్పిరి.

అప్పు అధికమగుచున్నదనియు, రాజద్రోహపు ఆందోళనమువల్ల ఖర్చులు, ఇబ్బందులు అధికమగుచున్నదనియు, సేనలను తగ్గించుటకు ఏలుతేదనియు సర్ ప్రాంత కార్యదగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వవిభాగము మాతనగాని ఖర్చుతగ్గదని రఘువీర సిన్హాగారు చెప్పిరి.

రాజసభ్యులు స్వరాజ్యము పొందుటకు పరుగుతీరవోయినను ప్రాంతములకు మా కంఠమాత్రము ఇవ్వముతేదనియు, దేశ

పు ఆదాయము, పేదరికమును గమనించి సేనాభివృద్ధి నిర్ణయించుట యుక్తమనియు మహాత్మాగాడు చెప్పిరి.

కోషిగారు రాష్ట్రస్థాన ప్రభువుగారి దేశభక్తియును సైనికముగ ఖండించుచు ఖర్చులు తగ్గించినకాని కొత్తవ్యయమును విధించుటకు సభ్యులు ఎంతమాత్రము అంగీకరించరని చెప్పిరి.

సర్ గాడ్ ప్రీ ఫెలుగారు.

సైనిక కాఖాకార్యదర్శి యగు సర్ గాడ్ప్రీ ఫెలుగారిజిల్లా చెప్పిరి:—

సైనిక కాఖపరిపాలనము గురించి సభ్యులు తీవ్రముగ ఖండించినారు. భారత సైనికులను నమ్ముట లేదని కోషిగారు నూచించినారు. ఈ నూచన శిరాధారమైనదియు అసత్యమైనదియు ఖండితముగా చెప్పుచున్నాను. సరిహద్దులయందు కాంతి పరిస్థితు లేర్పడిన గాని సైనిక కాఖవ్యయము తగ్గదు. సురుకు కొనుటకు 7½ కోట్ల ధనము ఇంగ్లాండు నందు వ్యయపరచ బడుచున్నదనియు, ఆ సురుకు ఇండియాలో కొనినచో కొంతలాభము కలుగునని కొందరు సభ్యులు నూచించిరి. ఈ దేశములో దొంగని సురుకులో ఇంగ్లాండునందు కొనబడుచున్నది. అదికాక బాదాపురి కోట్లు రూప్యముల విలువగల సరకులూరేమో కొనుచున్నాము. సామ్రాజ్యాధికారులును యోగించు సైనికులచాల్సిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇట్లించుచున్నారు. సర్ క్లాడు జీకబుగారు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి కాదు. వారి అభిప్రాయములు ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములు కాజాలవు. సేనల సంఖ్యను తగ్గించుటకంతమాత్రము ఏలుతేదని రాష్ట్రస్థాన ప్రభువుగారు చెప్పినారు. ప్రభువుగారి కి విషయములందు గల అసభ్యవమును బట్టిమాడ వాటి నూచనలను నిరాకరించుటకు ఏలుతేదు. సరములు కొనునప్పుడు మేము సాధ్యమైనంతవరకు ముందు వెడకలు ఆలోచించి ఖర్చుతగ్గించుటకు అన్నివిధముల ప్రయత్నించు చున్నాము. సేనలసంఖ్య ఇంతయిందొకలయునని కమాండర్ ఇన్ చీఫ్ గారు నిర్ణయించినారు. ఈ నిర్ణయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించి నారు. అందువైస బడ్జెటు తయారు చేయబడినది. ప్రపంచమునందు అన్ని పదార్థముల ధరలు అధికముగ పెరిగిపోయినవి. అందుచే ఖర్చులు అధికమగుట అత్యవసరము కాదు. ఎక్స్ ఛేంజి వ్యాపారము క్షీణించుట మున్నగు వాటివల్ల కూడ యాలోటు ఏర్పడినది. సేనల సంఖ్యను తగ్గించుటకు తగిన ఆవకాశమింకను కలుగలేదు. క్లిష్ట పరిస్థితులకంతకు సైనిక కాఖా వ్యయమే కారణమని చెప్పటం న్యాయముకాదు.

ప్రభుత్వ ఆర్థిక సభ్యులగు సర్ మాల్కాము హాయిలుగారి ప్రత్యుత్తరము చేపు ప్రకటింపబడును.

శ్రీరామవిలాససభ, తెనాలి.

బెజవాడ మైలవరం హాలులో

ఈనెల 10-వ శుక్రవారమునాడు

పాదుక పట్టాభిషేక నాటకమును

ప్రదర్శింతురు

తీర్మానము:— ఇదివరలో బళ్ళారి నుగిలించిన సభలో నుండిన తొలగింపు:— రామచంద్రరావు.

కట్టు:— రూ. 2-0-0, 2-0-0, 1 0-0, 1-0-12-0, 0-6-0.

చా. రాజగోపాల్,

(3436)

కార్యదర్శి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీసమాజమువారు

విశాఖపట్టణములో

‘రాజరాజేశ్వరీ’ నాటకశాలలో

ఈనెల 9-వ తేది లగాయతు నాటకములను

ప్రదర్శింతురు.

11-3-22 కృష్ణలీల

13-3-22 ద్రాపది

15-3-22 సారంగధర

(3449)

కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

[2 వ పేజీ తరువాయి]

చెన్నైలో సహాయ మొదలుపెట్టిన అతను తొలగించినందులకు మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసును పిడుకలు. గోవును రక్షించు వాళ్ళ పోయినందులకు పక్క హిందువులను కాంగ్రెసునం దుండదు. నైతిక గుణాలను, సాంఘిక సేవను జూచి హాస్య మొనర్చుట యాతగా స్వర జ్యము, భిలాభము, పంజాబు హాసములను జూచి హాస్య మొనర్చుట.

పాఠశాలల నిర్మాణముగూడ అధిక్షేపంపబడెను. దీని యర్థమేమో జూడజును. ప్రభుత్వపాఠశాలల ప్రతిష్ఠను వాళ్ళను మోసకృతిమి. ప్రభుత్వపాఠశాలలకర్త కాపాలా వేయటం 1920 సం. అప్పుడే యుండవచ్చును. ఇకమీద ప్రభుత్వపాఠశాల అతల కాపాలావేయటము, బాతీయ ప్రతిష్ఠాపనయెడల నిరాదరణ వహించుట మన నేరములు. ప్రస్తుతమున్న బాతీయపాఠశాలలను తాగుజేసినందులకు ఎక్కువకుండు బాటగను ఆకర్షింపగలుగుదుము. అట్టి విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్యవాదమును తీర్చి చిలుండును. వారి నిర్లక్ష్యము జేయబడదు. ఏమట వేయబడుతున్నను, మూలపదవులును, నేత జేయుటయును కాస్త్రవిజ్ఞానము వారికి గలవనలెను. దేశావసరములకు వగిన జ్ఞాన కీషణమును గూడ తీసి జేర్చవలెను. క్రమక్రమముగ పరిశీలించి బాతీయ పాఠశాలలయొక్కయు కలకాలలయొక్కయు పోధనాధికృతను గన్పట చెదముగాక.

పంచాయితీలుగూడ హాస్యము జేయబడెను. భారతదేశమునందు గ్రామస్థులలో చాలమంది కోర్టులకు జరుగుతు మని వైచిని జూచివచ్చుటలకు నుంజేయు వెలియదు. మనము పంచాయితీల నేర్పాటు జేయకపోయినందులకు వీరు తిరిగి కోర్టులకు వెళ్లవలసియుంటును.

మనము గావించిన ప్రయత్నములలో కొక్కదానికైనను వికాల రాజకీయ ఫలితములు గలగలగలందజోలేదు. తనకర్తవ్యము దయారు జేయుట; జంతువును కర్మమును ధరించుట అనగా వికేళ వస్త్రముల కాక్రమణ బహిష్కారము. వేళమనం దలి వీరల్ల కిందవలన సంకల్పమునకు అతడతనికొట్టి రూపుములు అభించును. వద్దయు, నల్లమందులు పోవుట యజగా ప్రజలకు సంకల్పమునకు వరుసేదకొట్టి రూపుములు ఆదాయము. ప్రభుత్వమునకు ఆదాయము తగ్గుట అన్యకృత్య పోగొట్టుటయనగా కాంగ్రెసు వ కాక్రమణ; సంబంధించి యుండు అరుకొట్టి ప్రజలను తేల్చుట. సాంఘిక సేవ కా భిక్త్యర్థమనగా దాల్చినందులకు సహాయములను (ఆంగ్లేయులైనను భారతీయులైనను సరే) అసహాయ వాదులను అన్యకృత్యమునకు నొకమును. సంపూర్ణముగ ఈ నిర్మాణ కాక్రమణమునకు తన నిష్పాంతమేని మనకు గానలగిన దుతయు సంపాదించిన జార మగుదుము. ఇది జేయలేక పోతమేని ఉపయోగకర మగు కాపొల్ల, ఘనము చాలవరకు నాపివేయవలసి తచ్చును.

పిచ్చి బెదరింపు.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారివై కరమాలోపన నెంచుట యులేన్న చుభము; కమె చెప్పినది అజ్ఞానము చెప్పటయు సంభవించుట ఆమెయదృష్టమునలేకన్నట్లుయన్నది. చెనుక మార్గ లా లానందగృహము ఆమెకెప్పిక దంతయు అజ్ఞానమహాలెగూగాన చెప్పితి. ఆమెమందెముతేసి కాంగ్రెసుకమిటీ నేపేదికలో ఫలాని అధ్యాయములో ఫలానిపేజిలో నున్న సంగతులు చెప్పి తినని ఆమెచెప్పెను. ఆమె పొరపాటు చెప్పియున్నది కాంగ్రెసు సముకమిటీసభ్యు లామెకు తిప్పవృత్తాంతములు చెప్పిరని, ఇండియా అఫీసువారు కాంగ్రెసుని నేపేదికను చూడవైన చూడలేదని ఆమె ఋజువు చేసెను.

ఇప్పుడు చెన్నై ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూటు చేయదుమని బెదరించిరి. బెదరింపాచరణయం గుంచిన భాగం దును. అప్పుడు ప్రతివాడినుచేయని శ్రీకవియొక్క వాక్యాలును విను నదృష్టము భారతీయులకు పట్టును. అసహాయవాద కవిచెప్పినదివినుట కనేకప్రజలు మూగుదురు గాన వివాదము మోదానము మీదనయిన కావతను, లేదా జైలులోకలయిన కావతను. మొదటిదే మంచిదై యుండును. బుల్బులు పట్టి బ్రిటీషుప్రభుత్వములో నుండగామాని సంకల్పించెనెంచు గుంపులు లచోలు భాగ్యదేశమున లేను.

ఆమెచేసిన యాగోపణలు తిరిగి వెంటనే పరిశీలించెను. తేక నక మొదలయిన వారు ఆమె చెప్పినదానిని దృఢపర గుటకు సంసిద్ధులయి బయటికివచ్చిరి. చేయనలకబడిన పొలని ప్రతిమను ప్రకాశముగాను ప్రకటించియున్నారు. ప్రభుత్వము వారు ప్రాసిక్యూషనమును చేయవలెను. లేదా తుమాపణ కొరక లేను. తేకన్న యాగోపణల విచారించుటకు మధ్యవర్తుల నేర్పా

చెన్నై ప్రతి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

(1922 వ మార్చి నెల 8 వ తేది)

(ప్రశ్న 8:—(ఎ) 1870 వ సంవత్సరపు కోర్టుకు అర్హు సవరణచేయు బిల్లునిమయమై మైకోర్టు న్యాయమూర్తుల విచారించిరా! విచారించిన పక్షమున వారి తుది ప్రాయముల తెలియ జేయుదురా?

(బి) లేనియెడల బిల్లును విచారించక పూర్వము న్యాయ మూర్తుల యభిప్రాయములు తెలిసికొన పూనియున్నారా?

ఉత్తరము:—(ఎ) అవును.

(బి) ఇంకా నివేళిక రాలేదు. వచ్చినతెనుక తెలియ జేయు విషయ మాహావింశతును.

ప్ర:—సివిల్ వెటరీనరీ కాభివృద్ధి భర్త్యులను మేల్కొల్పు లేమయిన జరిగెనా?

ఉ:—భర్త్యు లెగ్గించినందులకు పనిచేయుగాన భర్త్యు లెగ్గించువార్తయు తేదని కాభిధికారుల యభిప్రాయము.

ప్ర:—(ఎ) ఉదకమండలము బాటాకలల కోటలలో న్యాయలెరుకు 250-2575 రూపాయల జీతపు యాక్టోగ్మయె యుండగా ఎస్. మోన్. బుచకుగారిని 275 రూపాయల జీతమునొక నియమించుటకు కాబడును అయినయొక్క ప్రత్యేక కాంగ్రెసులను తెలియజేయవలెను.

టుచేయక తెని యామెకోరింది. చెన్నై ప్రతి ప్రభుత్వమీదల వా బున భారతదేశ మెదురుచూచుచున్నది. ఆమె ఆలోచింప కుండా యాగోపణలు చేసినో లేక నిజమయిన పక్షమున వానిని విచారించుట కామె సహాయము చేయగల కో తెలిసి కొనుట కామెకు సహాయముగ విల్లింగ్డన్ ప్రభువు బాటువ్రాసి కనుగొన వాగుండెడిది. ఆంగ్లేయసామంతుల కొరకాకల మన సంకల్పావరూప వచ్చుచున్న పీఠ్యము ముచితాయేమి? భారతప్రతికలలో స్వరాయులయై ప్రస్తుతము ప్రజాపక్ష మవలించినతరువాతయిన వామె సహాయంపలసివా? విల్లింగ్డన్ ప్రభు విందుకు మర్యాదయిన పరిహార ప్రక్రియ చేయవలెనని నేను కోరుదును.

ఇట్లు గొర్రెముగ ప్రవర్తి మటవలన ప్రభుత్వమువాకి పోయినప్రతిష్ఠలో కొంతభాగ మాయనసంపాదించి వెట్టగలదని ఆయనకు దైర్ఘ్యము నెప్పుచున్నాను. ప్రస్తుతపోరాటమున కిది సహాయము చేయవలదు. ఎప్పుడు చేయవలదు. ప్రభుత్వము వా కొక్క గౌరవనీయులైన కాంగ్రెసు చేసినపక్షమున ఎండకే కాలియున్న భూమిపై నొక్క వర్ష విందువు పడినట్లుండును.

* * *

రాజస్థానములో ఢిల్లీలు

రాజస్థానప్రభుత్వములోని ఢిల్లీలు ద్వైస్థలమున, ఆమాయ కులు నైక ప్రజలు. వారి కేవల కొన్ని కష్టము లున్నవి. వారికి మోటిలాలు బెజుకతిగాన స్నేహితుడై సహాయకారులగు నుండెను. వారు త్రాగుట, బానిమానుట, మాంసము తినుటయు మార్, కష్టించి జీవించుమాగ్రము ఆయన చూచుచుండెను. వారి కష్టములలో ఆయన వారికి సలహాగూడ నిచ్చుచుండెను. ఆయనచేసిన లోపము కొంతమంది యనుచరులను వెంటబెట్టు కొని తిరుగుటయే. అందులన సంస్థానాధీశులకు మనస్తాపము కలిగింది. మోటిలాలును గూర్చి కొన్ని సంగతులను విని నేను మణీలాలు కొటాచుగారిని విచారక పగోరితిని. వివిధసంస్థానాధీశులయనుకొని ఆయన అట్లు చేసెను. తా మేమియు అల్లరి చేయబోవుటలేదని ఢిల్లీలు ద్వైస్థము చెప్పిరి. మోటిలాలునుగూడ ఆయన చూచెను. తన కాంతోదేశముల గూర్చి మణీలాలు గా నిత్రో ఆయన ముచ్చటించెను. కాని ఇదానసంస్థానమువారింకో నియమించెరిక ఢిల్లీలును వలెరి. ఇందలివరము లుగాని కారణములుగాని నాకు తెలియలేదు. నివృత్తపాతులయిన మధ్యవర్తులు బెట్టి ఢిల్లీలకష్టములకొర్రానితుకని గూ, మోటిలాలు కొండలలో దాగుకొనక బయటికి వచ్చుచో తమితుకనియు నమ్ముచున్నాను. సంస్థానాధీశులను సంస్కృత్రులను ఢిల్లీలును చాలకాలమునుండి నిర్లక్ష్యము చేసెడివారు. వారికి సరియైన సహాయముచో భారతదేశము గర్వపడదగిన ప్రజలు కాగలరు. వారికి కావలసినది యింట్లోలాళ్లును, వాటిల్లలును విశ్వ నభ్యసించుటకు పాఠశాలలుగూడెను. ఇప్పుడు నియమించే వికాలమయిన ప్రబోధములో నేజాతిని నడపకట్టుకుడ విలులేదు.

(8) మ్యాటెటరు (ప్రయోజనము చేయు అధికారియారా? ఆయనవో నీయే జిల్లాలో ప్రయోజనము చేయును?

ఉ:—బుచకుగారి మోగ్యులకు 1279 వ ఉత్తరములో నీయబడింది. భారతప్రభుత్వమువారు యూగోపియను గార్డీ నరు సర్వేసు తీసివేసిరి. బుచకుగారు వానిలో ఫనిచేయు చుండెరి. మన ప్రభుత్వమువారు వాయన వ్యవసాయకర్మములొనికి తీసి కొనిరి. 1-10-20 వ తేదీల 1754 వ జి. డి. పారా (8) ప్రకాగ మూలన అప్పుడు తీయుచుండిన పత్రము నివటగూడ ప్రారంభించినాడు. ఆయన ఇచ్చట చేరినది మొత్తము భారతప్రభుత్వము వా రాయన కిచ్చుతుండిన అల్లవన్ను రు. 13-8 మానివేసిరి.

(9) 1279 వ ప్రశ్న క్లాజ్ (8) జవాబు చూడవలెను.

ప్ర:—(ఎ) బ్రాహ్మణుల సంఖ్యకు మిగిన ప్రతిష్ఠలు బ్రాహ్మణులు లోకలుబోర్డులలోని కెన్నుకొనబడిన మాట నత్యయ?

(బి) సంఖ్యకు మిగిన బ్రాహ్మణు లెన్నుకొనబడినను ప్రభుత్వమువారు బ్రాహ్మణులను నియమితి స్థానములలో నియమించిన మాట నిజమా?

ఉ: (ఎ) కేవల బ్రాహ్మణులు, వైదావేట మున్నిపాలిటీలలో ఎన్నికలు జరుగలేదు. ఇంకా 7 స్థలములందు బ్రాహ్మణుల నెన్నుకొనలేదు. మున్నిపాలిటీలలోను జిల్లాబోర్డులలోను ఎన్నుకొనబడిన బ్రాహ్మణులు వారి జనసంఖ్యకు మిగియున్నార.

(బి) 24 జిల్లాలలో 10 జిల్లా 81 కు 17 మున్నిపాలిటీలలోను మాత్రము బ్రాహ్మణులు నియమింపబడిరి. ఈ 17 మున్నిపాలిటీల వైసిపేకొనబడిన ఎన్నికలు జరుగి (బ్రాహ్మణుల నెన్నికలలో వాని 10 మున్నిపాలిటీలు గూడ యున్నవి. ఇవి ఆయా ప్రదేశసింద్భములనుబట్టి చేయబడిన.

ప్ర:—(1) లేదని కమిషనరులన నేయే తెలుగుజిల్లాల లోనేతని నిన్ను జాతీయ లాభము పొందెరి?

(2) తెలుగుదేశములో ఆరాతులవారి యార్జికస్థితి బాగుచేయుట కేమి చర్యలు జరుపబడుచున్నవి?

(3) దరఖాస్తుపై భూము లిచ్చునప్పుడు వారికి చెందునట్లు చేయుటకు ఏమి జేయబోవుచున్నాను.

(4) అసహాయవాదులతో చేయబడిన దని వారు నిన్ను జాతులవారిని నిస్సంధించుచున్నారన వారై లేదనుక మీరమరకు తెలిసినదా?

(5) ప్రభుత్వమువారు బలముగ నే యున్నారనియు, శయము తేదనియు వారికి ద్వైస్థము చెప్పటకుగాను లేదు. మీ పనురు తన సహాయోద్యోగులను తెలుగుదేశమున కప్పడప్పుడు పంపుట నంపిడికావా?

ఉ:—(11), (2) తేటరుకాక పరివాలనివేడికి చూడుదు.

(3) పీరియాడికలో నివేడికలు వచ్చుచునే యున్నవి. ఇప్పటికి 87000 ఎకరములకువైగా వారి కిచ్చియున్నారు.

(4) తెలియదు.

(5) నిన్ను జాతులవారి నిర్బంధికి తెచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారికి చేత నయినంత చేయుచున్నారు.

ప్ర:—ఎ. ఇంపీరియలు ఫాక్టరీస్వేసులొక నేరుగా రెకూట చేసినవారికిని, రాష్ట్రీయస్వేసునుండి ప్రమాపనయనవారికిని హక్కులతో భేదములున్న వా, కాబడుమి?

(8) మొత్తము 100 కి 40 శంకున ఇండియాలో చేర్చుకొనవలెనను నూలున్నదా? ఉన్నమెడల, 1920, 1921 లకు నివేడిక నీయకలేను.

ఉ:—ఎ. ఇంపీరియలు సర్వేసులు.

(1) ఇంగ్లాండులో చేర్చుకొనబడిన యూగోపియనులు.

(2) ఇంగ్లాండు కమిషనుండి యంగ్లాండులో గాని ఇండియాలోగాని చేర్చుకొనబడిన భారతీయులు.

(3) రాష్ట్రీయ సర్వేసునుండి ప్రమాపన పండినవారును ఉండురు.

మామూలు జీతములు ప్రమాపన, వి. భువులలో వారి భేదము లేమియులేదు. కాని ఇంగ్లాండులో చేర్చుకొనబడిన యధికారులు యూగోపియనులయినను స్వేషము చే పొందుదురు. నెలవు విషయములో (ii) తరగతివారికి భారతీయ మూల్యము (i) (ii) తరగతులకు ఇంగ్లీషుమూల్యము ఆనవర్తించును.

(3) యోగ్యతగలవారు దొరకవత్తుమున 100 కి 40 మందిని ఇండియాలో చేర్చుకొనవలెను. 1924 వరకు ఇంగ్లాండులో చేర్చుకొనబడిన భారతీయులుగూడ నీ 40లో చేరుదు. 1920 లో 4, 1921 లో 20, ని ఇండియాలో నేరుగా కొనబడిరి. ఇంగ్లాండులో చేర్చుకొనబడిన వారిసంఖ్యకే

మంచితరుణము ! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుదు!!

దేని దినంచికలు

1910-1920, (1913 మినహా)

పది సంచికలు నెట్లుగా కూర్చు బడినవి.

అసలుధర 20 రూ.

అమ్ముడుధర 5 రూ.

ప్యాకింగు చార్జీ - సహా రూ. 5-4-0 మణియార్డు ద్వారా పంపినయెడల, డ్రెస్సుపాళ్ళుగా పంపబడును లేకున్న తపాలుజార్జీ సుమారు 4-రూపాయలగును.

కొలది నెట్లు మాత్రమున్నవి. తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

చందనము

గనేరియా

కట్టుములేడు. పిత్తరొగిలో కుప్పించి ఎటువైపును వైపునైనను అనుమతి విధముల నెక్కరొగిమును మూడు రోజులలో మాన్పును. శ్రీల పుణ్యుని క్యాబులకు నూడి ఇది రాజోధము (1251) డబ్బు 1-2-0 రూ. 2-4-0

1 చంబి (చుట్టచుంచునైన కనుపొందు) కొమ్మ 1-0-0 (1251) గంధర్వచార్జీ, రాయవరం, (గోదా పరి.

నివ్వమగ కయారకేయబడిన కాశ్మీర కోవధము. అంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాబులకు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజరు, అంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హాన్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

(1045) ఇకల్లుయెజా

కలరా పేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

ఆయుర్వేదవిద్యోగధర్మములు

మా కలరా, ప్లేగునుగులకు

ముఖ్య సాధ్యము

20 వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా,

సింఘా, ఏజె మొదలగుచోట్ల అనేక

సేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుగి

కాపాడుటయే

కలరా శ్లేష్మ 1-కి రూ. 1-2-0

ప్లేగు శ్లేష్మ 1-కి రూ. 2-2-0

ఇకల్లుయెజా శ్లేష్మ 1-కి రూ. 1-12-0

క్యాబులకు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు

ఖర్చులు క్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారపువీధి, బి. టి. మదరాసు.

త్వరపడుదు! జాతకరత్నము (పతులు తక్కువ!!)

PART I

జన్మనక్షత్రము, పుట్టిన తేదీ ఇతర మున్నగునవి లేక రే నంబర్ల వలననే జాతకరత్న రీతిని పో సహా యెన్ని సంవత్సరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్కరలేక రే తమంతట తాము వాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్ను ద్వాదశభావములను మీరూ జాతకములను మీరే వాసికొనగలరు. ఇది యింటిశివ్యతెచ్చుడు. దినములు రు 2 మాత్రము.

గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 8 ఖింజోట, విశాఖపట్నం బిల్డ్ (8291)

దంతచూ

వెల డబ్బు -కి 2-0-0

ఈ ధంతచూట్లతో పండు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించును. నోటి దుర్బంధములేక యుండును. పండు ముత్యములవలె తెల్లగా ముడును. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(4) బెనారస్ కిటీసంబంధం, దుర్గా మెడికల్ హాసువారి ముతమాన్ ఉత్తర ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తియాయును.

కపాల్ } రాజానరేంద్ర 19-1-22 } సర్ జంగ్ ఆఫ్ కపాల్

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతిమనుజునకు ప్రతిదినమున మిక్కిలి యుపయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అనవరములేదు. సులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప శక్తిశీలులను పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారకు ఆదినారాయణ రావు పంతులు, బి. ఏ. సి. ఎల్. గార్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నానీశ్వయము." పుస్తకములు వలయువారు యీ దిగువ చిరునామాపై వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము. పోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా (2863)

ఆయుర్వేద చంద్రిక

ఇది మానమున కొకటివంతున సంవత్సరమునకు 12 గుచ్చములుగా ప్రచురించబడును. ఆరోగ్యసంబంధము, ఆయుర్వేద సంబంధము వైద్య మర్మము లన్నియు కరతలామలకముగా చూపించుచుండును. ప్రతివారును, ప్రతివైద్యుడును, చూడవలెను. 2 ఆకాల విశ్లేషణ మొడిగి పత్రిక యుచితము. సంవత్సర చందా రూ 3-0-0. దరఖాస్తు వెంట పంపవలయును. లేక వి. పి. గా పంపమన్న పంపెదము. గ్రంథాలయములకు మొడిగి సంచిక యుచితము. మేనేజరు, ఆంధ్రఆయుర్వేద గ్రంథమండలి, 3351 [1] వెలికేపి - నెల్లూరు జిల్లా

అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నెప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయముగును.

సులభ వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

Wonderful Leprosy Cure.

"కుష్మరోగ నివారణ"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.

అస్టాశివస్వామిగారు, యోజాతి నవానయనకు, పొడలు, మచ్చలు మొదలగు మహావ్యాధులను రూపుమాపును. వీర్యవృద్ధి కలిగి కాంతి కలుగ జేయును, గుణములేదని యుభాతి చేసిన వాడు 118 లు బహుమానము పద్మములేదు. ఒక మహా దీనములకంటె నుమారుగా కలిపడు మందు డబ్బా రు 6-0-0. రెడ్డి అండ్ కో, ప్రొఫ్రయిటరు యం. సుబ్బారెడ్డి (8888) గోపాలపురం, కొత్తపేటపార్క్ గోదావరి జిల్లా

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నొందిన

హిందూస్థానమందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేదబోషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆతంగనిగ్రహ బోషధాలయము కోరి వ్రాయు వాండ్రకు శయరాజోగ్యశివృద్ధి వల్ల ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు శహా కోరికనే ఉచితముగా పంపుచున్నాను.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

ఆతంగనిగ్రహ బోషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట యందు శేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్కోనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు పునితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి

చందనాదివటి

చందనాదివటి:- (పశుశాస్త్రములను పోగొట్టును

చందనాదివటి:- శౌభాగ్యమేహము (సెగ) రోగ

మును అతివృత్తిగా పోగొట్టును.

చందనాదివటి:- మాత్రనాశములోని క్రణమును

పోగొట్టి చూత్రము బారీయగుట్టును మంట

లేకుండచేయును.

చందనాదివటి:- మాత్రాశయమునకు బలము గలి

గించును.

చందనాదివటి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన బోషధిక

మేహము (సెగ) రోగమును పోగొట్టును.

చందనాదివటి:- శ్రీలకు దైవికముగా కచ్చే

యెర్రమును, శ్రీలకును రోగములను

బోట్టును.

25 మాత్రలు వెల రూ. 1.

క్యాబులకు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట బట్టిపర్తి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్డు,

మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

(గురు) (8168)